

DARBININKAS

LIII NR. 80 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DECEMBER 6, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Pasikeitė politika ar tik akiniai . . .

Vakaruose ligšiolinis optimizmas dėl liberalizacijos Sovietuose užleidžia vietą rūpesčiui ir aliarmui dėl galimos sovietinės grėsmės. Ką tai reiškia?

LIGI ŠIOL: tarp optimizmo ir resignacijos

Vakarų spauda maitino skaitytą optimizmą: esą atslūgo sovietinės agresijos grėsmė Europai; esą sovietinė sistema kinta, suteikdama daugiau laisvių asmeniui; esą tautinių komunizmo nepriklausomumas nuo Maskvos auga. . . . Tos tiesos buvo virtusios politinio "tikėjimo dogmom".

Ir dabar dar gausu spaudoje atskirų pavyzdžių, skatinančių taip optimistiškai įsivaizduoti sovietinę raidą. Antai, prancūzų *L'Express* su entuziazmu rašė, kad "įspūdis, jog Rusija esanti monolitine, nyksta, kai iš Maskvos atvyksti į Rygą, į Latvijos sostinę, ir pamatai merginas su "miniskirt", vitrinai su paryžiška elegancija." "Tada esą supranti, kodėl politbiuro narys, latvis Pelsche baiminasi; kodėl Latvijos partijos kongresas dar 1966 skelbė, jog "nacionalizmas tebėra gyvas ir protarpiais prasiveržia aikštėn", kodėl panašiai baiminasi ir Gruzijos partijos kongresas dėl jaunimo.

Įspūdingam korespondentui

ZMOGAUS TEISĖS — ar kas dar jom domisi?

Siemet gruodžio 10 sueina 20 metų nuo Žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo. Pavertęs Europos Seimas tą dieną rengia simpoziumą dėl žmogaus teisių vykdymo rytų bei vidurio Europoje. Vadovaus Hal Lehrman, užsieninės spaudos klubo pirmininkas. Kalbės prel. J. Balkūnas, Boleslaw Biega, Feliks Gross, Pavel Korbel, Imre Kovacs, Joseph Kovago, Jan Papanek, Bogdan Raditsa. Simpoziumas bus užsieninės spaudos klube, 54 W. 40 St., New York City. Pradžią 6 val.

AMERIKOJE revoliucija po 50 metų?

Herbert Markuse, "naujosios kairės" filosofas, savo naujoje knygoje "An Essay on Liberation" aiškina, kad J. Valstybės dabar gyvena priešrevoliucinį laikotarpį. Jis truks iki revoliucijos apie 50 metų. Markuse dabar populiarus ir Europoje tarp "kairiojo jaunimo" kaip jų dvasios ikvėpėjas.

SOCIALINĖJ GLOBOJ kažkas negero

Oficialiai J. Valstybėse yra 3,6 proc. bedarbių. Kai kurios privatinės įmonės pasiūlė 162,000 nuolatinių darbų. Norinčių juos imti susirado tik 35,000. Įstaiga "National of Businessmen" surado darbo 84,000. Paimė darbą tik 23,000.

— Dean Rusk iš valstybės sekretoriaus pareigų, pareiškė, grįšias į Rockefellerio fondą.

Rusk buvo jo rezidentas 1952-1960.

— W. Rostowas, prezidento LBJ patarėjas, eisias profesoriauti Texas universitete.

— Vyr. teismo pirmininkas Warren, Nixono prašomas, sutiko pareigose pasilikti iki birželio mėn.

gal užtenka pamatyti trumpus sijosnėlius ir jau sustiprėti tikėjime apie liberalizaciją. Bet išvados iš tokių atskirų faktelių per greitos — jos nerodo visos plačios tikrovės.

Hamburgo laikraštis *Die Zeit* skeptiškiau pažiūri į visą sovietinės tikrovės eigą. Esą "liberalizacija rytų Europoje neįmanoma, jei ji neprasisidės pačioje Rusijoje. . . . Aš netikiu bet kokia realia galimybe (rašo laikraštis) buv. diplomatas, kad Sovietuose kiltų revoliucija šiuo metu".

Artėjimo su rytų Europa politiką, arba "taikingą koegzistenciją", laikraštis laiko vakarų "ne aktyvios politikos, bet greičiau rezignacijos. Mes esame pavargusi generacija. . . . Mes norim poilsiauti savo gulimose kėdėse su naktiniais draubžiais ir su šlepetėm. Tokia yra tikrovė mūsų svajojamo gyvenimo, kurį mes, europiečiai, mėgstame vadinti taip pat "glaudesniais ryšiais" ir "atvirom durim į Rytus". Deja, tai svajonė, kuri nevirš tikrovės".

DABAR: nuo rezignacijos prie aliarmo

Po Čekoslovakijos tragedijos nematyt, kad sąžinė grauztų tuos optimistus, kurie savo teorijom klaidino viešąją opiniją. Tačiau matyt, kaip jie ima mąstyti skaitytuos priešingom "tiesom". Antai keletas:

1. Washingtonė lapkričio 15 baigėsi užsienų politikos ekspertų konferencija, kurią surengė "American Foreign Service Association". Dalyvavo profesoriai, dalyvavo valstybės departamentu patarėjai. Priėjo bendrą išvadą: esą Sovietai traukiasi nuo taikingos koegzistencijos, kuri buvo paskelbė N. Čruščiovas 1957. Ekspertų sutarimu, Sovietų vadovybėje sustiprėjusi grupė, kuri imasi represijų prieš liberalistines tendencijas rytų Europoje, suvaržo ryšius su Vakarais ir atgaivina neostalinistinius blokus.

Atskiri dalyviai savo tvirtinimais ėjo dar toliau. Prof. H. Kissinger (Harvardo universitetas), dabartinis Nixono patarėjas, manė, kad dabartinė Sovietų vadovybė esanti "didesnė pasauliui grėsmė nei Stalinas". Prof. Zb. Brzezinski (Columbijos uni-tas) ragino, kad Vakarai aiškiai išpėtų Sovietus dėl agresijos prieš Rumuniją, sustiprintų atoslūgio pastangas tarp Rytų ir Vakarų, pastangas sutarti su Sovietais dėl ginklavimosi kontrolės; ragini imtis naujos politikos kom. Kinijos atžvilgiu. . . . Ir dar išvada: esą reikia reorganizuoti valstybės departamentą, įvedant tris valstybės sekretoriaus pavaduotojus, pavadintus jiems tokiais ir tokiais pareigais (Patyčiai iš viso projekto betruko dar, kad valstybės departamentui perorganizuoti valstybė paskirtų tokias ir tokias sumas!).

2. *N.Y. Times* (dar lapkričio 17) buvo kreipęs dėmesį į politbiuro nario Kiril Mazurovo kalbą bolševikų sukakties proga. Mazurovas kalbėjo: "Mes visada skyrėme ir skiriame daug reikšmės santykiams tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstybių sunormalinti". Ką reiškia sovietinėje kalboje tas santykių "sunormalinimas", vienas valstybės departamentu pareigūnas viešai pamėgino atspėti: "Tikriausiai, sunormalinimas toks, kaip Čekoslovakijoje". Sovietai žadėjo atitraukti kariuomenę iš Čekoslovakijos taip pat, kai joje padėtis bus "sunormalinta". Tas "sunormalinimas" Čekoslovakijoje tebevykdomas. Būdinga, kad departamentu žmogus atkreipė dėmesį į Sovietų "sunormalinimo" siekimus ir Jungtinėse Valstybėse. . . .

(nukelta į 2 psl.)

Maskvos pyktis ir grasinimai nukrypo prieš Angliją

Tuo tarpu Ameriką pulti sovietinė propaganda vengia. Susilaiko ir nuo Nixono kritikos, tikisi jo palankumo derybose

Sovietų užs. ministeris Gromyko gruodžio 2 pasikvietė Anglijos atstovą Duncan Wilson ir jam paskaitė griežtą kaltinimą: esą Anglija vaidina militaristų rolę Nato organizacijoje; kenkia santykiams, dengdamosi Čekoslovakijos įvykiams. Gromyko grasino persvarstyti Sovietų ir Anglijos santykius.

Kuo Anglija užsitraukė Maskvos rūstybę? — Paskutiniai laikais Anglija pranešė apribosianti Sovietų atstovybės personalo skaičių, kai eilė diplomatų buvo sučiupti esą šnipai; Anglija taip pat atšaukė kai kurias kultūrinių mainų programas. Gal dar svarbiau, kad Nato konferencijoje prieš porą savai-

čių anglai buvo vieni iš tų, kurių redagavo pareiškimą prieš Čekoslovakijos okupaciją ir įspėjimą dėl galimos agresijos prieš Rumuniją. Turėjo Sovietai, pasirinkdami taikiniu Angliją, kuri lig šiol uoliai tarpininkaudavo tarp Maskvos ir Washingtono ieškodama

kompromisų, tuo pačiu metu susilaiko nuo propagandos prieš Jungtines Valstybes ir net prieš naująjį prezidentą, iš kurio neslepiajam tikisi derybų dėl nusiginklavimo.

Sovietai, pasirinkdami taikiniu Angliją, kuri lig šiol uoliai tarpininkaudavo tarp Maskvos ir Washingtono ieškodama

Andrei Gromyko — Sovietų ministeris kaltina Angliją

J. Tautose prasidėjo metimas laukan

J. Tautos nubalsavo, kad Saugumo Taryba imtusi represijų prieš Pietų Afriką. Balsavime 14 valstybių susilaikė — tarp jų ir Amerika. Ekonominė komisija jau ir ėmėsi represijų: 49:22 balsais nutarė išsavi-

savo tarpo Pietų Afriką. Vakarų valstybės balsavo prieš tokią rezoliuciją, Sovietai susilaikė. Bet Azijos, Afrikos valstybės kėlė rankas, nors teisių patarėjai aiškina, kad tai prieš J. Tautų statutą.

Sovietuose gina konstituciją nuo valdžios

Sovietuose 95 rašytojai pasirašė protestą prieš nuteisimą Litvinovo ir Mrs. Daniel, kurie buvo surengę demonstraciją Raudonojoje aikštėje dėl Čekoslovakijos užėmimo. Litvinovas būsiąs išsiųstas 5 metams į Krasnojarską, rytų Sibire, ar į Archangelską. Mrs. Daniel ser-

ga, ir jai vieta dar nepaskirta. Jos vyras yra priverčiamuose darbuose jau treči metai.

Pažymėtina, kad protestą pasirašiusieji kaltina vyriausybę: esą ji nevykdanti konstitucijos, kuri garantuojanti žodžio laisvę.

Kissingeris — kas jį išrinko Nixonui?

Nixono aštriausias kritikas prof. Arthur Schlesinger, Jr., Americans for Democratic Action vicepirmininkas, pareiškė džiūgavimą, kad prezidentas Nixonas patarėju politikos reikalams pasirinko prof. H. Kissingerį. Pasisakė taip pat, kad Schlesingeris Nixonui Kissingerį pasiūlęs. Naują paskyrimą gyrė ir Amer. for Democratic Action pirmininkas prof. Galbraith. O *N.Y. Times* vedamajame apibūdino jį kaip griežtą atominių sutarties, derybų su Sovietais dėl raketų apribojimo šalininką. James Restonas (New York Times) sako, kad Berlyno sienos krizės laikais D.

Achesonas buvo pasisakęs už karinį spaudimą, bet nuo to atkalbėjęs Kissingeris, siūlydamas derybas. Kissingeris buvęs per paskutinius dešimtį metų patarėjas prezidentam Kennedy ir Johnsonui.

— *Daily News* Kissingerį vertina teigiamai. Esą jis nepasėkė Rostowo ir Co. nuomone, kad Sovietų Rusijos tironai jau virs ta laisvojo pasaulio žmonėm.

— Nixonas pakvietė H. Cabot Lodge, Jr. vadovauti delegacijai Paryžiaus derybose vietoj Harrimano. Sakoma, kad Lodge gerai sutaręs su dabartiniu viceprezidentu Ky, būdamas atstovu Saigone.

— LBJ, išeidamas iš prezidento pareigų, dar pasiūlysiąs pakelti algas — prezidentui iki 150,000 — dabar gauna 100,000, viceprezidentui ir Atstovų Rūmų pirmininkui iki 75,000 — dabar gauna 43,000, Kongreso nariam iki 50,000 — dabar gauna 30,000.

— Nixonas pasiūlė Humphrey būti atstovu J. Tautose. Tas atsakė. Greičiausiai profesoriausias.

POPIEŽIUS prieš kunigus, kurie . . .

Popiežius Paulius VI gruodžio 4 bazilikoje generalinėje audiencijoje susijaudinęs pasisakė prieš tuos kunigus, ku-

Popiežius Paulius VI

rie atmeta mokomosios bažnyčios autoritetą ir kurie patys nori spręsti, kas yra tiesa ir kas klaida. Apie tokius kalbėjo: "Kiekvienas pasirenka tiesą, kuri jam patinka. Tuo keliu tikėjimas sunaikinamas. Tai jau nebėra tikėjimas, apie kurį kalbėjo šv. Paulius".

Popiežius kalbėjo, kad Bažnyčia turi stovėti pagrindinių tiesų sargyboje nepajudinama.

Konkrečiai nesuminėjo, kokius kunigus turi mintyje. Bet manoma, kad jo žodžius pažadino kaip tik tom dienom kardinolų komisijos pasisakymas dėl klaidų olandų teologų paruoštame katekizme ir eilė kunigų pareiškimų, kurie tarėsi turį teisę "nesutikti" ir elgtis pagal "savo sąžinę".

Kunigų ultimatumas . . . popiežiui

San Antonio arkivyskupas Robert E. Lucey garsėjo pirma tarp liberalų — jis buvo laikomas liberalu, kaip Triumph rašo — dėl socialinio pažangumo. Dabar jis garsėjo vėl, kai 51 jo arkivyskupijos kunigas pasirašė raštą popiežiui, kad arkivyskupą atšauktų; kad paskirtų komisiją padėčiai iširti; kad kunigam ir pasauliečiam būtų duota rolė naują vyskupą parenkant. Laiške skamba kaip ultimatumas, kad popiežius "pozityviai atsakytų" per 30 dienų.

Vatikanas vietoj atsakymo į laišką pasirinko tylą, o laiško autoriai pasirinko "bylą" per spaudą. Po šešių dienų nuo to laiško arkivyskupas atleido keturis seminarijos profesorius, tarp jų ir rektorių; jie visi buvo pasirašę aną raštą. Bet įdomiau, kad visi keturi buvo prieš metus to paties arkivyskupo į seminariją paskirti.

Tuo metu nuėjo į Vatikaną ir kitas laiškas, pasirašytas jau 127 (iš 161) klierikų, kurie apgailėstavo, kad neatsakė į aną kunigų laišką.

— 78 angliakasiai taip ir liko palaidoti šachtose Marion ap. W. Va. Ta proga pastebima, kad nuo 1952 anglių kasyklose žuvo 5,000 ir rimtai sužeistų 250,000.

— Mokyklų krizė New Yorkė nesibaigia. Iš Ocean Hill-Brownsville gruodžio 4 persimetė į Harlemą. Ten tėvai ir netėvai pastoję kelią į mokyklą 9 unijos mokytojams — instruktoriam.

Mokyklų krizė palanki paauglių riaušėm, kurios gruodžio 3 persimetė į požeminius traukinius su vandalizmu, su keleivių užkabinėjimais.

— Italijoje sekama Amerikos pavyzdžiu — gruodžio 3 sustreikavo studentai, darbininkai, užėmė patalpas įvairiuose miestuose. Gruodžio 5 paskelbtas generalinis streikas. Tuo tarpu Leone vyriausybė pasitraukė nuo lapkričio 19. Nauja dar nesudarėta.

— Izraelio aviacija gruodžio 3 puolė Jordanijos ir Irako artilerijos lizdus. Maskvos Pravda rašė, kad Sovietai neleis įsilipti naujam karui ir padarys visas pastangas taikai grąžinti.

— Čekoslovakai kreipėsi į Maskvą, kad sustabdytų rusų okupacinės kariuomenės leidžiamą propagandinį laikraštį rusų kalba.

— Prancūzija frankui gelbėti biudžeto deficitą sumažino 42 proc. Teko atšaukti vandenilinės bombos bandymus, naujo tipo lėktuvo gamybą.

— Amerika užtikrino P. Vietnamą, kad nevers organizuoti koaliciją su Vietkongu — komunistais.

— Paštas daros nebepatikimas Kalifornijoje. Pagal Triumph informaciją esanti ten sukčių gauja, kuri nuvogė iš Kalifornijos pašto siuntinių už 250,000 dol. Daugiausia siuntinių į Vietnamą. (Deja, ir New Yorkė Darbininkas negali nepasiguosti, kad keliasdešimt laiškų su prumeratos pinigais ar čekiais taip pat dingo).

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba, baigusi kadenciją — iš k.: Teodoras Blinstrubas, Eugenijus A. Bartkus (pirm.), dr. Pijus Grigaitis, Leonardas Šimutis (garbės pirm.). Povilas Dargis; stovi: Jonas Jasaitis, dr. Vladas Simaitis, kun. Pranas Garšva, Jonas Talalas, Mikas Vaidyla, Stephen Bredes (išdo globėjų pirm.). Nuotr. V. Noreikos

Kaip amerikietis pristato amerikiečiui Baltijos reikalą

Philadelphijos televizijoje du Barnhouse pranešimai

Philadelphija savo darbais vėl duoda progą apie ją prabilti. Tik pereitį savaitę teko čia skelbti Philadelphijos arkivyskupo kardinolo John Krol laišką p. A. Gečiui, baltiečių komiteto pirmininkui, apie pavergtų tautų ekumeninį susitikimą, kuriame būtų ypaciai parodyta padėtis Baltijos kraštuose. Tai busia ateinančių metų birželio 15.

Dabar vėl tenka minėti, kad tu pačių veikėjų dėka amerikiečių žmonių dėmesys buvo nukreiptas į Baltijos reikalus Latvijos nepriklausomybės sukakties proga. Ta proga Philadelphijos televizijos stotis WCAU (10 kanalas — CBS afiliacija) 11 val. davė savo žinių komentatoriaus Donald Barnhouse pranešimus apie Baltijos reikalus lapkričio 18 ir lapkričio 19.

Barnhouse pranešimų žinios imtos iš lietuviškų šaltinių, kuriuos jam parūpino dar seniau jubiliejinių metų komiteto nariai R. ir G. Mironai. Dėmesio betgi verta, kaip tais šaltiniais pasinaudoja amerikietis informatorius ir kuriuo būdu jis prašėka į amerikietį klausytoją, kad praeitie faktai būtų susieti su dabartimi ir kad Baltijos tautų likimas rodytųsi kaip dalis visos Europos istorijos, vykstančios dabartiniu metu.

Duodame tuo sumetimui čia Barnhouse kalbos ištraukas (kurios tarp kitko padeda ir pačiam lietuviui priminti vėl ir vėl tuos faktus, kurie neturi būti niekada pamiršti!).

LAPKRIČIO 18

D. Barnhouse kalbėjo: Tragiškas Latvijos likimas ir šios dienos žinios apie rytų Europą viena su kita glaudžiai siejasi. Nepriklausomos nuo 1918 ligi antrojo pasaulinio karo Baltijos valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija — buvo įduotos Rusijai ne slaptu susitarimu su Jungtinių Valstybių, bet slap-

tu susitarimu su Adolfu Hitleriu...

1940 birželio vidury, tuo pačiu metu, kada krito Prancūzija, Baltijos valstybės buvo paglemžtos po Maskvos padu. Rusijos kariuomenė okupavo kraštus, ir iškamšiniai parlamentai buvo išrinkti taip juokingai, kad Sovietų pareigūnai Londone jau paskelbė rinkimų rezultatus vieną dieną prieš rinkimams pasibaigiant.

Tokiu būdu aukščiausio laipsnio tarptautinis nusikaltimas buvo įvykdytas prisidengiant karu prieš Hitlerį, kaip žmogžudystė įvykdoma radijo garsus atsukus, kad nustelbtų aukos pasiūlymą. Šiame pasipriešinime daugelis baltiečių neteko gyvybių, buvo įvykdy-

tos masinės deportacijos į Sibirį ir kitus sovietinės teritorijos kampus.

Washingtonas vis tai stebėjo. Mes dar nebuvoval kare. Sumner Welles, tada valstybės pasekretoris, 1940 liepos mėn. pasisakė prieš tai, ką jis pavadino — trijų Baltijos respublikų, Estijos, Latvijos ir Lietuvos. politinės nepriklausomybės ir teritorinio integralumo "deliberate annihilation". Jis pareiškė griežtą oficialią Amerikos opoziciją šiai intervencijai, šiai "predatory activity"; kaip jis tai pavadino. Taip padarė ir Winston Churchill, kuris kalbėjo: "Mes niekad nepripažinome 1941 Rusijos sienų... Jos įsigytos agresijos veiksmams ir gėdingu susibaudimu su Hitleriu".

LAPKRIČIO 19

D. Barnhouse tuo pačiu reikalu kitą vakarą vėl kalbėjo:

Kaip pažymėjome vakar vakarą, Rusijos invazija į Čekoslovakiją nebuvo pirmas įspėjimas Nato valstybėms apie Rusijos smurto galimybes prieš kaimynines valstybes.

Kadangi šią savaitę švenčiama penkiasdešimt metų Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybių laimėjimo pirmojo pasaulinio karo pabaigoje sukaktis, mes prisimename šią savaitę specialiai faktą, kaip Rusijos kariuomenė įžygiavo į šias valstybes ir sulaužė jų apsisprendimo teises daug anksčiau, nei tai ji padarė Vengrijoje 1956 ar Čekoslovakijoje 1968.

Priminęs prezidento Eisenhowerio žodžius apie Baltijos valstybių užgrobigumą ir to fakto nelemtą įspūdį amerikiečiams, komentatorius tęsė:

Lig šiol Jungtinių Valstybių vyriausybė tebeprapažįsta nepriklausomų Baltijos valstybių diplomatinis atstovus. Kongresas priėmė rezoliucijas, ragindamas Jungtines Tautas įvykdyti Baltijos valstybėse laisvus rinkimus. Bet jų palikimas po Maskvos padu buvo nulemtas, kai

mūsų prezidento Franklin Rooseveltto vyriausybė pranešė Stalinui, jog nors griežtai nepritariame tam, tą Rusija padarė, mes dėl to reikalo nesimsime karo. Rooseveltas apeliavo kietai į Staliną, kad jis gražintų Baltijos valstybėm jų nepriklausomybę po nacių okupacijos ir nugalėjimo, bet Stalinas buvo tam kūrčias.

Rusijos ekspansiniai siekimai Baltijos srity siekia carus — Ivaną Ziaurujį, Petrą, Ekateriną. Su Stalinu tie siekimai išėjo vėl aikštėn. Yra visai aišku, kad dabartiniai Sovietų vadai, kaip ir Stalinas, mieliau norėtų būti bijomi, negu gerbiami. Tai nelemia nieko gero kitų Rusijos kaimynų saugumui bei nepriklausomybei ar pasaulio taikai.

★

D. Barnhouse žodžius mes vertiname. Juo labiau, kad jis kalba tuo reikalu nebe pirmą kartą.

Tais žodžiais jis pasitarnauja Baltijos tautų likimui — padeda ardyti tylos uždangą, kurią Maskva nori palaikyti Vakaruose. Būdinga, kad Vakarų spaudoje ryšium su Čekoslovakijos okupacija buvo bijoma siekti toliau į praeitį kaip tik iki 1956 Vengrijos okupacijos.

D. Barnhouse, siekdamas toliau — iki Baltijos okupacijos ir iki carų politikos, pasitarnauja Amerikos visuomenei, nes padeda ardyti uždangą, kuri ir čia, Amerikoje, stengiamasi nuslėpti nuo Amerikos visuomenės sovietinės ekspansijos tikrovę. Tą tikrovę, kuri turi užsimojimų ne tik į Europos vakarus, bet ir šį kraštą.

Lietuviai dailės parodoje Maskvoje

Maskvoje šiuo metu vyksta taikomosios-dekoratyvinės dailės paroda. Parodos vyriausiasis dailininkas-planuotojas — Albinas Purys, lietuvis architektas, ruošęs parodas Lietuvoje, Maskvoje ir kitur užsieny. Ekspozitai parodoje supgrupuoti "respublikomis". Apie Lietuvos skyrių meno kritikas Stasys Budrys taip rašo Tiesoj (spalio 13): "Iš karto reikia pasakyti, kad mūsų respublikos ekspozicija atrodo skurdokai, nes palyginti su kaimynais atvežta per mažai eksponatų. Pavyzdžiui, 42 estų dailininkai pateikė 328 darbus, 52 latvių — 209 kūrinius, 75 gruzinų — 200. Ir kokie tai darbai — puikūs, rinktiniai, geriausi. Lietuvių ekspozicijos 35 auto-

riams atstovauja 70 darbų. Tuo tarpu mūsų respublikinė taikomosios-dekoratyvinės dailės paroda ypač turtinga, jai kone 150 autorių pateikė kelis šimtus darbų. Iš tiesų, ar nebuvo ko atrinkti? Kažkodėl neatvežta daug labai svarbių, pačių geriausių respublikinės parodos eksponatų. Visi prisimename įspūdingą "kiemelį" Vilniuje — stambių eksterjerinės keramikos pavyzdžių ekspoziciją... Parodoje nedalyvauja tokie savaimingi mūsų dailiosios tekstilės atstovai, kaip K. Zimblytė, V. Gruzdaite, I. Kaziukaitė, talentingi keramikai V. Liautukaitė, G. Jasudytė, J. Mozūraitė, neparodyti įdomūs L. Virbicko kaltos geležies darbai ir pan. Labai menkai pateiktas dailiusis gintaras (tik du autoriai!), o juk Lietuva — gintaro šalis... Ta proga verta paminėti, kad tikrai puikių gintaro papuošalų matome latvių ekspozicijoje, o taip pat Maskvoje veikiančioje lenkų taikomosios dailės parodoje. Paprastai šio tipo parodos gerai būna atstovaujama lietuvių viražui, užimančiam pirmąją vietą padėty šalyje. Deja, gal dėl organizacinių nesklandumų, gal dėl vietos stokos vitražas šioje parodoje neekspozuojamas, kas irgi sumenkina lietuvių dekoratyvinės dailės įspūdį. Tuo tarpu patiektyjų darbų tarpe nemaža silpnų, neišvystytų."

Geriausiai toje parodoje pasirodė estai. Apie savuosius S. Budrys taip kalba:

"Lietuvių ekspozicijoje bene ryškiausiai išsiskiria R. Jasudytės giliai poetiški gobelenai "Lietuvaitės" ir "Karvutės", Z. Kalpokovaitės modernus kilimas "Jubiliejinis", M. Dūdienės kilimas "Daina tėvynei", J. Balčikonio "Liaudies šventė", J. Adomonio interjeras su keramine krosnim. Traukia dėmesį L. Strolio, E. Tulevičiūtės-Venckevičienės ir kitų dekoratyvinės vazos bei keraminiai indai. Deja, nemaža čia ir pilkų, savo menine išraiška neįdomių darbų." (Elta)

Gražina ir Kaune

Kauno muzikiniame teatre atnaujinta J. Karnavičiaus opera "Gražina". Režisavo Stasys Dautartas (prieškariniuose tos operos spektakliuose dainavęs operos chore). Diriguoja Stasys Domarkas. Dekoracijas sukūrė dailininkas Liudas Truikys, irgi to paties teatro dekoratorius vėteranas iš Lietuvos nepriklausomybės laiku. (Elta)

Keturi laureatai

Tarp 190 šių metų Sovietų Sąjungos valstybinėmis mokslo ir technikos premijomis apdovanotų laureatų yra ir keturi vilniečiai: du architektai — Birutė Kasperavičienė ir Bronius Kruminis — ir du statybos inžinieriai — Vaclovas Zubrus ir Smuelis Libeckis. Premija jiems paskirta už Vilniaus Žirmūnų gyvenamojo rajono architektūrą. (Elta)

Keturi laureatai

Tarp 190 šių metų Sovietų Sąjungos valstybinėmis mokslo ir technikos premijomis apdovanotų laureatų yra ir keturi vilniečiai: du architektai — Birutė Kasperavičienė ir Bronius Kruminis — ir du statybos inžinieriai — Vaclovas Zubrus ir Smuelis Libeckis. Premija jiems paskirta už Vilniaus Žirmūnų gyvenamojo rajono architektūrą. (Elta)

Politika ar akiniai

(atkelta iš 1 psl.)

3. Chr. Sc. Monitor, atsiliepdamas į Brežnevo doktriną apie Sovietų teisę kištis į vidaus reikalus komunistinės valstybės, kai joje kyla grėsmė socializmui, komentuoja tą pareiškimą plačiau: esą Brežnevo aiškiniamas gali reikšti, kad Maskva vieną dieną nuspręš atgavinti savo karinę avantiūrą ir Kuboje. Ir tada esą Pravda aiškina, kad visa tesąs defenzyvinis veikimas. Vakarai stovi — rašo laikraštis — prieš mažesnę ar didesnę grėsmės pavojų.

4. Daily Column (lapkričio 18) aiškina, kad Sovietų nauji veiksmai atvėrė vakarų Europai "tikrovės pajautimą", kuris buvo ilgai prarastas patogiose pusiau pacifistinio "elito" svaionėse, kad nesą daugiau ginkluoto pavojaus iš tarptautinio komunizmo pusės.

ISVADA: tai reiškia pabudimą? Suminėti pavyzdžiai daro įspūdį, kad opinija dėl Sovietų keičiama. Tačiau tai nereiškia, kad Sovietų politinė linija keičiama. Ji greičiau buvo tokia visą laiką. Tik ji ima atrodyti čia vienaip su akiniais, kitaip akinius nusiėmus.

Arčiau tikrovės yra vertinimas, kad dabar Vakarų spauda mėgina žiūrėti be akinų. Tačiau jos išgąstis ir aliarmas dar nereiškia, kad Vakarai pabudę iš sapnų. To nematyti nei Europoje nei Amerikoje. Tematyti greičiau tas prof. A. Maccinos minėtas paukštelio drebėjimas prieš gyvatės akis.

Rostovo pakeitimas Baltuosiose Rūmose Kissingeriu dar nėra ženklas, kad drebėjimas virs pasipurtymu ir aktyviu pasipriešinimu.

Donald Barnhouse, Philadelphijos televizijos komentatorius

KODĖL NEGALIMA MENO KŪRINIŲ RESTAURUOTI

Šiuo metu Lietuvos muziejuose yra keli šimtai tūkstančių eksponatų, kuriuos jau dabar reikia, jei ne restauruoti, tai bent skubiai konservuoti, nes vertingi meno kūriniai tolydžio nyksta. Tarp daugelio restauruotinių kūrinių yra visas M. K. Čiurlionio palikimas, Pažaislio vienuolyno freskos, liaudies meno kūriniai ir t.t.

Tai kalba Pranas Gudynas, Vilniaus Dailės Muziejaus direktorius ir tarptautinės muziejų tarybos narys korespondentas. Restauravimo specialistų darbar jau esą 21, bet jie neturi tam darbui tinkamų patalpų. Šalia naujų Parodų Rūmų, Muziejaus ir Mėsinių gatvių kampe, yra tuo tarpu neužimtas pastatas, kurį Muziejus prašo perduoti restauravimo dirbtuvėms. Sąjungos tas patalpas su Parodų Rūmais, būtų galima visai tinkamai tas dirbtuves bei laboratorijas įkurdinti.

— Bet, — rašo Pr. Gudynas, — šiuo metu dideliu tempu tame pastate ruošiami atidaryti chemijos ir buities prekių parduotuvė. Taiigi prie Parodų Rūmų, kurie patys — meno

kūriny, o kartu yra didelis ir labai lankomas kultūros centras (čia vyksta ne tik dailės parodos, bet ir koncertai), atsidurb kaimynas — parduotuvė su visa iš jos specifikos išplaukiančia aplinka. Ši parduotuvė savo prekes, dėzes, maišus ir visas atliekas, aišku, krautų ir terštų teritoriją, ypač kiemą (kito nėra), priklausantį Parodų Rūmams. Tuo tarpu šioje teritorijoje... 1969 balandžio mėnesį muziejus atidaro pirmą respublikoje skulptūros ekspoziciją po atviru dangum. Vadinasi, ši didelė ir graži teritorija bus dar labiau lankoma. Nejaugi greta šio grožio bus sukrauta parduotuvės tara?

P. Gudynas viešai reikalauja skubiai persvarstyti kalbamojo pastato paskirties klausimą. Bet ar "griežtai planingoj" santvarkoj tai pavyks, neaišku. P. Gudynas straipsnio pradžioje mini kitą panašų atvejį: — Štai, pavyzdžiui, Gorkio gatvėje (Ties bus. Aušros vartų gatvės pradžia. E.) esanti skalbimo mašinų ir šaldytuvų parduotuvė. Ji nepatogi perkėjamam, o judėjimui, transportui, turizmui — ištisa bėda.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLININ, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos, 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYYS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruosiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobilams statyti. 87-84 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0305.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sukuriant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — zemos kainos. 310 Umon Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų perkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miestai, vaistinės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiskimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal projektą pagėdavimus ant mūsų arba perkejo žemes. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda baltai (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darų nuotraukos ir kitu toto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rusies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—plnigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniai iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MIŠIŪNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-5544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. silandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytes, spalvotas, iovoms užtiesalais, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užteikite ir įstikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metų nei vienas siuntinis nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam stabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniamis daktų — geriausių siuntinių ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tal Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dežutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Krepitės: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi trumpalaikių paskolų, nekilnojamo turto, ir akcijų biržos srityse. Visos autorizuotos LITO akcijos yra išparduotos. Vadybės žiniomis tai pirmoji lietuvių suorganizuota bendrovė, kuri akcijas išplatina jas užregistruodama Securities Exchange Komisijoje. — Susipažinimui su bendrovės veikla kviečiame prisijusti savo adresu, pasinaudojant žemiau atspausdintu blanku.

LITAS Investing Co., Inc.
86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y.

Mielas Pirmininke,

Susipažinimui su LITO veikla prašau prisijusti 1968 m. pirmo pusmečio veiklos apyskaitą.

Vardas ir pavardė

Adresas

..... Zip Code

DAR.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ZINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
When published weekly, Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Lankraščių tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostatais. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražiniai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Vliko seimui renkantis

Mūsų didysis priešas visuomeniniam darbe yra — tuščiažodžiavimas, bendrybės, nekonkretumas...

Tokia išvada peršasi atskleidus pereinamo Vliko seimo aprašymus bei jo nutarimus.

Teisinga ir naudinga sakyti: būkime "tvirtu ryžto kovoję dėl Lietuvos laisvės". Gražu kartoti: "Būkime tad vieningi ir ištikimi mūsų bočių palikimui ir mus įpareigojančiai Lietuvos istorijai". — Bet to neužtenka. Reikia dar žinoti, kokie konkretūs uždaviniai prisiimti ir kokiomis priemonėmis jie pasiryžta įvykdyti. Tais sumetimais teko pasklaidyti pereinamo Vliko seimo nutarimus, kad būtų aišku, kas įvykdyti pasisekė tais laisvės kovos metais, kurie pradėti 1967 spalio 21-22 Washingtono veiksnių konferencija ir jos šaunia prasminga deklaracija.

Išpareigojimus tektų skyrum vertinti atskirų veiksmų: Bendruomenės, Alto, diplomatų... Betgi pasitinkant Vliko seimą dera ribotis tik jo vieno išpareigojimais. Tuos išpareigojimus Elta įtraukė į specialų "laisvės kovos metų kalendorių".

"Kalendoriuje" Vliko išpareigojimai, atrodo, nedideli: išleisti "naują V. Vaitiekūno Lithuania laidą", taip pat 6 psl. "sąranką, vardu The Supreme Committee for Liberation of Lithuania". Tai ir padaryta.

Jau konkrečiau "veiksnių" neminint, pažadėti kiti darbai: "bus rengiamos peticijos" su atitinkamų kraštų visuomenės žymių asmenų parašais; "bus kreipiamasi į bažnyčių hierarchus"; "bus organizuojamos spaudos konferencijos"; "bus stengiamasi gauti progos... Lietuvos klausimą paliesti televizijos ir radijo programose"...

Žinom, kiek toje srityje padarė pats vienas Vliko pirmininkas. Tektų betgi laukti, kad seime išaiškėtų, kiek tie visi kiti užsimojimai įvykdyti.

Pereinamo seimo aprašyme suminėta informacija apie 1967 Vliko "santykių išplėtimą su lietuvių visuomene ir spauda". Tokia informacija pagundo sekti, kiek 1968 metais tie santykiai su visuomene ir spauda buvo gyvi; kiek visuomenė jautė Vliko opinią, Vliko įkvepiančią kryptį degančiais dienais klausimais?

Toks išpareigojimas neįtrauktas — "kalendorių", bet jis priklauso prie Vliko esmės — vadovauti kovai, taigi vadovauti ir opinią. O tai ypač svarbu, kai neorientuotam lengva pasimesti laisvės kovos prieš naujuose taktikos vingiuose.

Vlikas atlieka daug juodo neįvertinamo darbo, leisdamas biuletenius keliom kalbom. Sunku pasakyti, kiek jie pasiekia taikinį. Bet prieš metus ir Vlike, ir Bendruomenėje, ir ypač atsakymuose į Darbininko anketą buvo šaukte šaukiama: duokit informacijos, tinkamos informacijos; suorganizuokit tam reikalui informacijos centrą... Ar ir šandien šis reikalas beviltiškas? Priežastis — nėra pinigų?

Pinigai buvo vienas iš konkrečių pereinamo seimo nutarimų — organizuoti jungtinį fondą 100-150,000 dol. Fondo pirmininkas prel. J. Balkūnas Chicagoje kalbėjo, kad tesurinkta 32,000. Seimas gal įžvelgs, kad pinigai šandien neateina apeliacija tik į sentimentą. Ar ne metas "valstybinių" mastu organizuoti biudžetą: pramatant konkrečius darbus, jiems reikalingas lėšas; pramatant, kiek kurioji apylinkė lietuvių; kiek kiekvienai tektų surinkti. Žmonės negaili pinigų, kai mato konkrečius darbus?

Tai mintys akivaizdoje seimo, kurį sveikiname. Laikydami, kad Vlikas reikalingas ir šiuo metu, manom, kad jo veikla būtų efektyvesnė, jei būtų mažiau gražių, daugiau konkrečių žodžių.

Prisistato kaip Vakarų kultūros tautos

Vokiečiai su savo kaimynais lietuviais, latviais ir estais Vokietijoje susitinka Pabaltijo draugijoj (Baltische Gesellschaft in Deutschland, e. V.), įkurtoji 1955. Ją sudaro trys daliniai: vokiečių-estų, vokiečių-latvių ir vokiečių-lietuvių susivienijimai, kuriems, deja, iki šiol kažkodėl nepasisekė išvystyti didesnės veiklos. Draugijos tikslas: puoselėjimas ir gilinimas kultūrinių santykių bei draugiškumo tarp vokiečių tautos ir estų, latvių bei lietuvių tautų, skleidimas informacijų apie Pabaltijo tautas, jų kultūrinę bei istorinę išsivystymą ir dabartinę padėtį, mezgimas ir puoselėjimas asmeninių ryšių. Draugija kasmet ruošia Pabaltijo kultūros dienas įvairiuose Vokietijos centruose. Iki šiol tokios dienos įvyko Stuterte, Bremene, Wuerzburge, Muens-tery, Bad Oeynhausene, Bielefelde, Luebecke, Freiburge, Braunschweige, Cellėje, Hannover, Bonnoj ir Tuebingene. Savo kultūros dienomis prisistato pabaltiečiai vokiečių visuomenei kaip vakarų kultūros tautos, kaip bendros europinės civilizacijos kūrėjai ir paveldėtojai.

Pabaltijo kultūros draugijoj lietuviai užima vadovaujamas pozicijas: dr. A. Gerutis yra tos draugijos vicepirmininkas, o Valt. Banaitis — vokiečių-lietuvių susivienijimo vadovybėje. Siemtinės pabaltiečių kultūros dienos vyko lapkričio 9-17 Duesseldorfe. Lapkričio 9 vokiečių rytų namuose (Haus des deutschen Ostens) Dancigo kambary atidaryta Estijos, Latvijos ir Lietuvos pašto ženklų, pabaltiečių tautinių drabužių ir liaudies meno dirbinių paroda, kuri tęsėsi iki lapkričio 17. Stiklinėse vitrinose buvo išstatyta daug knygų vokiečių kalba apie Pabaltijį ir vertimų iš pabaltiečių literatūros, sienos nukabinėtos pabaltiečių dailininkų paveiksliukai. Suminėtinas medžio drožinėtojas St. Motuzo iš Vechtos uolumas, kuris atskubėjo su savo gausiais dirbiniais ir parodą ir praturtino lietuvių skyrių. Audiniais (tautinius drabužius, juostas, gintarą ir k.) parodai paskolino Nordrhein-Westfalioje gyvenančios lietuvių.

Lapkričio 15 įvyko spaudos konferencija. Joje lietuviams atstovavo Elta-Pressedienst redaktorius V. Banaitis. Lapkričio 15 d. 3 val. popiet Duesseldorfo vyr. burmistro atstovas priėmė 15 vadovaujančių pabaltiečių. Iš lietuvių dalyvavo Vo-

Pabaltiečių kultūros dienos Vokietijoje

J. LUKOSIUS

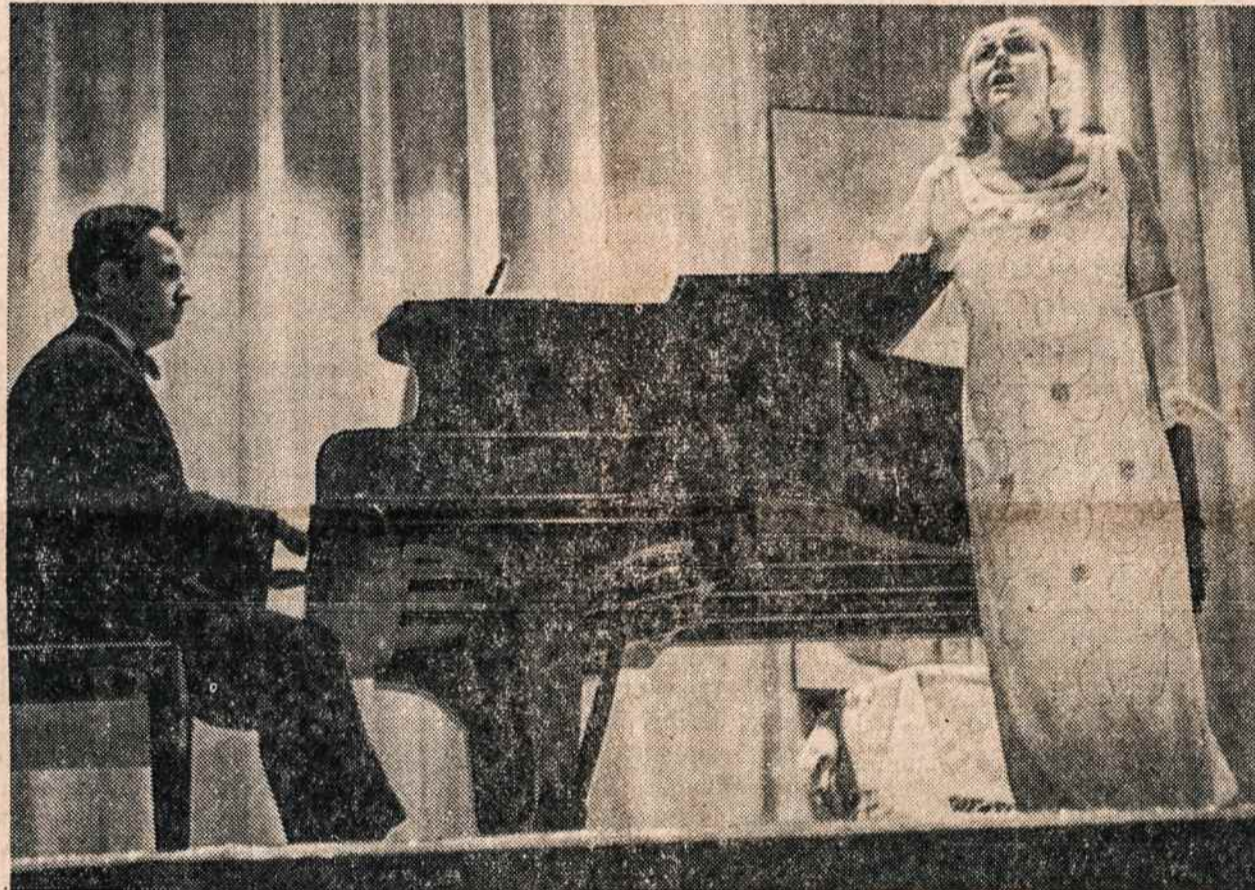
Mūsų chorą sudarė daugiausia latvių jaunimas (daug moksleivių) iš Miunsterio ir Rheinlando. Solistas Longinas Apkalns (tenoras) atliko šešias latvių kompozitorių dainas. Po jo vėl sugrįžo choras su pora dainų.

Mūsų chorą sudarė daugiausia latvių jaunimas (daug moksleivių) iš Miunsterio ir Rheinlando. Solistas Longinas Apkalns (tenoras) atliko šešias latvių kompozitorių dainas. Po jo vėl sugrįžo choras su pora dainų.

PABALTIJO FOLKLORO KONCERTAS

Kulminacinis Pabaltijo kultūros dienu taškas buvo pasiektas lapkričio 16. Tą dieną 8 val. vak. Robert Schumann salėje įvyko Pabaltijo tautų folkloro koncertas, kurio klausėsi ir kurį stebėjo apie 700 žmonių (salėje per 900 kėdžių). Pirmieji pasirodė estai. Iš apie dviejų dešimčių vidutinio ir senesnio amžiaus dainininkų susidedas mišrus choras "Leelo", vadovaujamas Willu Laidsaar, padainavo estiška ir vokiškai. Vilma Brinkmann-Poelidoja (sopranas) atliko ketvertą dainų. Po to vėl sugrįžo choras su keturiom dainom. Stipresnis buvo lietuvių pasirodymas. Jiems, kaip ir lietuviams, gražiai talkino vokiečių Julicho muzikos mokyklos orkestrėlis, susidedas iš 14 moksleivių, vadovaujamas mokytojas G. Bischof, pagrojęs penkis latvių šokius. Gražiai dainavo per 50 asmenų jungtinis choras, vadovaujamas gabios chorvedės Tiklos Ilsterės.

Kulminacinis Pabaltijo kultūros dienu taškas buvo pasiektas lapkričio 16. Tą dieną 8 val. vak. Robert Schumann salėje įvyko Pabaltijo tautų folkloro koncertas, kurio klausėsi ir kurį stebėjo apie 700 žmonių (salėje per 900 kėdžių). Pirmieji pasirodė estai. Iš apie dviejų dešimčių vidutinio ir senesnio amžiaus dainininkų susidedas mišrus choras "Leelo", vadovaujamas Willu Laidsaar, padainavo estiška ir vokiškai. Vilma Brinkmann-Poelidoja (sopranas) atliko ketvertą dainų. Po to vėl sugrįžo choras su keturiom dainom. Stipresnis buvo lietuvių pasirodymas. Jiems, kaip ir lietuviams, gražiai talkino vokiečių Julicho muzikos mokyklos orkestrėlis, susidedas iš 14 moksleivių, vadovaujamas mokytojas G. Bischof, pagrojęs penkis latvių šokius. Gražiai dainavo per 50 asmenų jungtinis choras, vadovaujamas gabios chorvedės Tiklos Ilsterės.

Kariuomenės šventės minėjime Elizabete dainuoja solistė Lionė Juodytė. Akomponuoja Liudas Stukas. Nuotr. V. Maželis

Krikščionių demokratų jaunimo veikla

Tarptautinei veiklai Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos visuomet skyrė ypatingo dėmesio. LKDS atstovai dalyvauja pasaulinės krikščioniškosios demokratijos kongresuose pilnateisiais nariais, kur ne kartą jiems pavyko pasitarnauti Lietuvos laisvės bylai.

Neseniai LKDS delegacija aktyviai dalyvavo Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos kongrese Venecijoje.

Sausio mėn. Luksemburge įvyks Europos Jaunųjų Krikščionių Demokratų Sąjungos kongresas. Jame dalyvaus lietuvių delegacija, vadovaujama Algirdo J. Zemaičio ir dr. Jono Norkaičio. Jaunimo kongresai yra ypatingai prasmingas laisvės kovos laukas, nes jame dalyvauja žmonės, kurie netrukus vadovaus savų kraštų partijom ir vyriausybiem (kai kurie jau vadovauja dabar).

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

Tarptautinei veiklai Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos visuomet skyrė ypatingo dėmesio. LKDS atstovai dalyvauja pasaulinės krikščioniškosios demokratijos kongresuose pilnateisiais nariais, kur ne kartą jiems pavyko pasitarnauti Lietuvos laisvės bylai.

Neseniai LKDS delegacija aktyviai dalyvavo Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos kongrese Venecijoje.

Sausio mėn. Luksemburge įvyks Europos Jaunųjų Krikščionių Demokratų Sąjungos kongresas. Jame dalyvaus lietuvių delegacija, vadovaujama Algirdo J. Zemaičio ir dr. Jono Norkaičio. Jaunimo kongresai yra ypatingai prasmingas laisvės kovos laukas, nes jame dalyvauja žmonės, kurie netrukus vadovaus savų kraštų partijom ir vyriausybiem (kai kurie jau vadovauja dabar).

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

Pasaulyje Jaunųjų Krikščionių Demokratų kongresas (trečias iš eilės), turėjęs įvyktį gruodžio mėn., yra nukeltas į vasario ar kovo mėnesį ir įvyks Viena del Mar, Čilėje. Kiekvienas kraštas į kongresą siųs delegatus, kurių dviem Čilės vyriausybė ir KD partija apmokės visas pragyvenimo išlaidas Čilėje. Šiuo metu yra komplektuojama lietuvių delegacija. Joje, jau šiuo metu žinoma, dalyvaus dr. Jonas Norkaitis iš Vokietijos.

JONAS JASKAUSKAS

LEMTINGOS DIENOS

APYSAKA

(8)

— Labai ačiū, ponas mokytoju, bet šandien mes negalime, — atsiprašė Onytė. — Mama lauks namuose, ten yra reikalų. Bet jei ponas mokytoju sutiktumėt, būtų labai malonu, kad su Jonu ir ponu Adomu šandien pas mus ateitumėt. Aš manau, mes visos eisime namo, o tu, Jonai, nepalik pono mokytojo ir pono Adomo.

— Prižadų visus pristatyti! — atraportavo Jonas.

— Tai lauksime visų. Nė neatsisveikinui, — užbaigė Onytė.

— Iki pasimatant, — pasakė mokytojas, ir abu su Jonu pasuko į miestelį, o mergaitės į namus.

— Nežinojau, kad panelės Surdegytės jūsų puseserės. Abi labai malonios ir gražios mergaitės, — kalbėjo mokytojas.

— O tą jų draugę tamsta gerai pažįsti?

— Pažįstu gerai. Bet... negalvoit nieko bloga, jei aš, pirmą kartą jus susitikęs, kai ką apie ją papasakosiu. Slėpti nėra reikalo, nes, jei ne iš manęs, tai iš kitų greit išgirsite, ką žmonės apie ją šneka. Gal net bus geriau, jei papasakosiu aš, nes kitas gali ją nupiešti per daug tamsiomis spalvomis.

Jonas klausėsi, o mokytojas pasakojo.

— Reikalas, kaip čia pasakius, širdies. Jei tai lietuvių vaikina, viskas būtų natūralu, niekas nekreiptų dėmesio ir nešnekėtų, bet čia liečia vokiečių.

— Jei teisingai suprantu, ji myli vokiečių. Ką gi, širdis internacionali, tautybių nepripažįsta.

— Jūs mane supratote teisingai, tačiau ne visai. Aš daug tuo klausimu su ja esu kalbėjęs ir tikiu, ką ji sako. O ji tvirtina, kad visos tos kalbos yra melas, bet ji neturi galimybės jų paneigti.

— Tačiau jei žmonės šneka, yra kokia nors priežastis, — paabejojo Jonas.

— Priežastis yra, ir gana rimta. Bet jai tiksliau suprasti reikia pažinti čionykštį dabartinį gyvenimą. Vokiečiai žmones spaudžia. Skundikų ir iš savųjų tarpo atsiranda. Sau ir savo turtui apsaugoti žmonės griebiasi visokių priemonių: vieni vokiečius paperka, kiti kviečiasi pas save vaisėms, tretieji vokiečių gudrybių išsigalvoja. Ne vienam ir pavyksta. Tokie ir gyvulių už kitus daugiau laiko, jiems ir pyliavų mažiau uždedama, na, ir kitokių lengvatų gauna. Atleiskite, jei aš perplačiau pasakojau, bet, jei ir netiesiogiai, tai liečia ir panelę Liulytę.

— Pasakokite toliau, tai labai įdomi tema.

— Savo įžangą, jei taip galima išsireikšti, aš kaip ir baigiau. Dabar apie panelę Liulytę. Nežinau, ar jums žinoma, kad ji su motina turi nemažą 45 dešimčių ūkį. Motina, būdama apsurki, susigimina su vokiečiais. Daugiausiai su Palomės viršininku. O tam labai jį akį krito Stasė. Kur buvęs, kur nebuvęs, vis pas jas atvažiuoja ir Stasei neuduoda ramybės. Dabar jos norėtų jį atsikratyti, tačiau nebegali. Neseniai Stasė verkdamas pasakojo, kaip, vieną kartą atvažiavęs girtas, norėjęs būtinai ją matyti, su motina visai nesileidęs į kalbas. Girdi, arba čia turinti būti Stasė, arba jos iš ūkio išlėksiančios ir atsidursiančios stovykloje.

— Tai žiuri mergaitės padėtis.

— Tikrai žiuri. O dar žiauresnė ją padaro savieji, nekaltai šmeiždami. Vieni iš pavydo, kad jos geriau už kitus gyvena, kiti iš įsitikinimo, kad Stasė pati kalta.

— Ar jau senai ta komedija tęsiasi?

— Jau beveik metai. Bet pastaruosiu laiku ji vis labiau komplikuojasi, — užbaigė mokytojas, atidarydamas kiemo vartelius ir įleisdamas Joną.

Mokytojas Zaranka jau trečius metus mokytojo Kalnų pradžios mokykloje. Dėl savo paprastumo ir nuoširdumo apylinkės žmonių buvo labai mėgiamas ir gerbiamas. Dažnai jam tekdavo pabūti vertėju ar net tarpininku tarp vietos žmonių ir vokiečių. Už tokius patarnavimus jokio atlyginimo iš nieko neimdavo. Buvo dar jaunas, 25 metų amžiaus, kilęs iš neturtingų tėvų, gyvenančių gretimame Liūnų valsčiuje keturių dešimčių ūkelyje. Iš savo kuklios algos ne tik pats pragyveno, bet ir tėvams kiek galėdamas padėdavo. Gyveno prie mokyklos, mažame kambarėlyje. Patsai gamindavo iš valgių ir patsai viską apsitvarkydavo. Tik mokyklos sargienė išplaudavo kambario grindis ir išskalbdavo baldinius.

Svečių pas save nesikviesdavo, nebent kas iš apylinkės jaunimo kai kada užeidavo trumpai pasikalbėti. Šandien dviejų jaunų vyrų — Adomo su Jonu — netikėtai atsiradimas ir dar netikėtai susipažinimas sudarė progą pasikviesti juos pas save pasikalbėti ir arčiau susipažinti. Kartu pakvietė Kazį ir Antaną Šalčius, su kuriais jau nuo seniau draugavo.

Kai mokytojas su Jonu atėjo, rado Adomą su Šalčiais besikalbant. Su Šalčių pagalba parengė lengvus užkandžius ir iš spintos iškėlė butelį vokiško konjako.

— Kur buvai dingęs? Mes jau manėme, kad vėl koks žandaras nusivedė, — kreipėsi Adomas į Joną.

— Ponas Jonas buvo patekęs į daug blogesnę būklę. Trys jaunos panelės buvo į nelaisvę jį paėmusios juokavo mokytojas.

— Aš mieliai į tokią nelaisvę pasiduočiau. Bet kuri mane galėtų be pasipriešinimo nusivesti. Ypač ta su žaliom akim, kuri prie Jono buvo priėjusi. Kitų iš tolo negalėjau gerai išsižiūrėti, bet, atrodo, irgi vertos, kad į nelaisvę pasiduočiau, — juokavo ir Adomas.

— Jei nori patekti į nelaisvę, šandien bus proga. Esam užkvieisti į svečius. Ir ponas mokytojas eis.

— Ar pas tą žaliaakę?

— Taip.

— Ir mane kvietė?

— Kvietė. Ir atsiprašė, kad netiesiogiai, o per mane.

(Bus daugiau)

Rūpestis kaip išlaikyti lietuvišką parapiją

Antano Sabalio pranešimas LFB suvažiavime lapkričio 9 d. Maspetho lietuvių parapijos salėje (2)

Parapinės mokyklos

Atskiras elementas prie parapijos yra jos mokykla, bet jos svarba sumažėjo, nes daugelis parapijų mokyklų jau nebeturi. Manau, kad proporcija būtų gera, palyginti su New Yorku, — iš 4 parapijų tik viena turi mokyklą.

Mokyklos yra greičiau prarandamos, nei visi kiti pastatai. Sunku pasakyti, ar tai sąmoningas sistemos veikimas. Bet viena yra aišku, kad mokykla yra labai sunku išlaikyti. Taip, kaip dabar mokyklos yra suorganizuotos, jos visiškai nesiskiria vienos parapijos nuo kitos. Lietuviškos parapijos mokyklos nesiskiria nuo nelietuviškos parapijos mokyklos.

Ar visi kunigai supranta, kur nori nuvesti toji sistema? Aš manau, kad taip. Man atrodo, kad parapija, kaip tautinė atrama, išliks tol, kol mes turėsime sąmoningų kunigų, kurie norės lietuvišką parapiją išlaikyti. Žinoma, antros ar trečios generacijos lietuviams kunigams kartais ateina noras nusigręžti nuo viso, kas lietuviška, ir pirmoje vietoje rūpintis, kaip į dangų patekti.

LB uždaviniai parapijai

Dabar einame prie trečiojo klausimo: Lietuvių Bendruomenės uždaviniai ir galimybės ateinančių 5 metų laikotarpyje išlaikyti parapiją tautiniu veiksniu.

Man daug kas sako, kad šis klausimas netikslus. Daug kas sako, kad lietuviška parapija, kaip tautinė bendruomenė, nėra veiksnys.

Aš manyčiau, kad padidėjo vienuolynų įtaka. Vienuolynai, kurie turi lietuviškas parapijas, jas moka geriau panaudoti lietuviškiems reikalams.

Bet gal didžiausia problema ateinančių 5 metų laikotarpyje bus žmonių problema.

Kunigai sako

Čia turiu galvoje dvejopus žmones — kunigus ir pasauliečius. Šiuo metu, jei galėtume pasiklausti vienos ir antros pusės, tai išgirstume dvejopus atsakymus. Kunigai štai ką sako:

Jūs nerimait savo parapiją. Jūs ateinat tik į mūsų sales, kurias pusvelčiui gaunate. Kada reikia atiduoti prievoles, jūs mum nepadedate.

Pasauliečiai sako

Pasauliečiai gi sako: ko aš turiu eiti į lietuvišką parapiją — ar klausyti lietuvių kunigo blogai pasakymo pamokslu angliškai? Kaip galiu priklausyti dviem parapijom, kai aš turiu priklausyti savo kaimyninei parapijai, kur yra mokykla ir kur aš leidžiu savo vaikus. Jei lietuviška parapija neturi mokyklos, amerikoniška turi gerą, aš turiu tai parapijai priklausyti, kitaip — mano vaiko nepriims. Tokiu būdu priklausau dviem parapijom ir abi išlaikau. Bet jūs negalit reikalauti, kad aš priklausyčiau tik lietuviškai parapijai, nes mano vaikai lanko kitos parapijos mokyklą.

Daugiau dialogo

Iki šiol buvo rimti kaltinimai vieni kitiem, bet nebuvo rimto pasikalbėjimo. Yra buvę gražių bandymų, pvz., kun. V. Dabušio rašinys "Į Laisvę" — "Kodėl jaunoji generacija nepriklauso parapijai?" Bet atsakymo nesulaukta. Tų atsakymų, manau, yra. Viena iš nelaimių yra ta, kad esame nutarę, jog lietuviškas parapijas reikės nurašyti ir todėl apie jas kalbėti neapsimoka.

Man atrodo, kad reikia pakalbėti. Taip greitai jų nenurašykim. Parapija turi pradėti dialogą. Kunigai turi pripažinti, kad reikia ne tik pinigų prašyti, bet ir lietuviškas pamaldas įvesti. Taip pat reikia išspręsti, ar turėsime savo religinį centrą, kuris visa koordinuotų ir tuo sumažintų sistemos įtaką.

Vyskupų klausimas

Reikia rimtai pažiūrėti į vyskupų klausimą, nors visi ir mąja ranka — čia tik jaunimo išradimas! Jaunimas gi galvoja, kad yra viena galimybė atsikratyti sistemos ir išlaikyti religinę tautinę bendruomenę. Visi dalykai pagerėtų, jei mes turėtume vavo vyskupus.

Daug kas to klausimo bijo. Nenori net kalbėti. Aš šiuo tarpu noriu priminti, kad jau 1906 Sveicarijoje susirinkę lietuvių svarstė, kaip Amerikoje turėti savo vyskupų. Noriu dar priminti ir tai, kad Amerikoje yra 5 tautinės vyskupijos. Viena iš jų yra ukrainiečių, kita melnitų ir kitokių apeigų.

Galime ginčytis, kad tos atskiros vyskupijos yra tik kitų apeigų, nei mes, ir todėl Amerikos episkopatui nepriklauso.

Bet tuoj man prisimena vienas moksleivis Clevelande iškeltas pareiškimas: jei mes nepriklausome prie Romos apeigų, tai ar dėl to mes turime būti pasmerkti ir išlieti į anglo sakų bendruomenę?

Mažėja kunigų skaičius

Toliau reikia žinoti, kad ateina didelė kunigų krizė. Per dešimt ateinančių metų mes turėsime labai mažai kunigų. Jau dabar matome, jei galėtume surinkti visus jaunus kunigus, sistemos pasiūstus į nelietuviškas parapijas, mum vistiek būtų jų per mažai.

Neturiu po ranka statistikos, bet atrodo, kad kunigo vidutinį amžių yra su viršum 50 metų. Romos kolegija išleidžia vos porą kunigų per metus. Todėl prof. Maceina ir sako: ateina laikas, kada lietuviškoji krikščionybė bus Dievo tauta be dvasiškijos. Dievo tauta gali išlikti, jeigu yra žmonių, o nėra dvasiškijos, bet tai yra klausimai, kuriems išspręsti reikia dar gyvesnio ir nuoširdesnio dialogo.

DISKUSIJOS

Po visų trijų pranešimų į diskusijas įsijungė klausytojai. Didžiausio dėmesio susilaukė lietuviškos parapijos likimas. Apie jį daugiausia kalbėta.

A. Bendorius, papildydamas A. Sabalio mintis, iškėlė dar

viena parapijos elementą — parapiečius. Kur parapiečiai lietuvių, ten ir parapija lietuviška.

J. Ardys kalbėjo, kad vaikams gautų lietuvišką religijos mokymą. Prisiminė, kad nėra gero lietuviško katekizmo. Tik per religijos mokymą vaikai bus pripratinti prie lietuviškos bažnyčios.

Kun. V. Dabušis prisiminė nenormalią kunigų padėtį. Kunigai, būdami 60 metų, yra dar vikarais. Taip jie negali prieiti prie jaunimo. Jauni kunigai neskiriami į lietuvių parapijas. Taip pat priminė, kad lietuvių turi jausti pareigą lankyti savo parapiją.

J. Giedraitis nurodė keletą konkrečių pavyzdžių, kaip vienoks ar kitoks kunigo elgesys kenkė parapijos lietuviškumui.

V. Sidzikauskas sustojo ties Liet. Bendruomenės veikla ir klausė, kiek PLB veikla gali atsiliepti į krašto padėtį ir kokie tos PLB artimiausi uždaviniai krašto atžvilgiu.

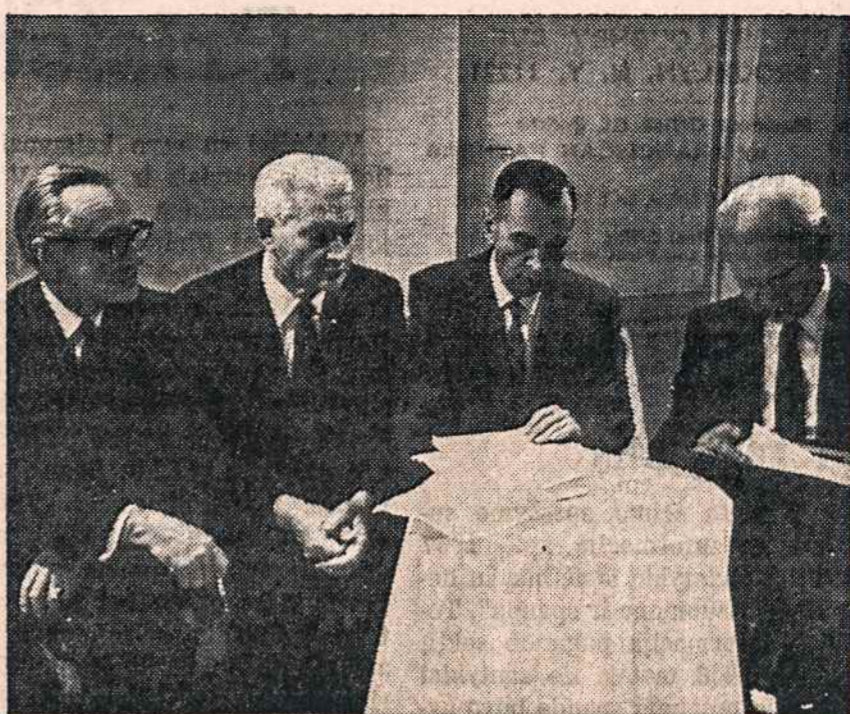
Dr. B. Radzivanas pasisakė dėl informacijos centro, kuris jau seniai bandomas ir vis neįkuriamas. Siūlė jaunimo ir vyresniųjų dialogą ir skatino lankyti lietuviškas pamaldas.

V. Radzivanas kalbėjo, kaip jaunimą įtraukti į darbą.

J. Pažemėnas pažymėjo, kad jaunimas nesidomi istorija ir neturi istorinės perspektyvos.

V. Banelis prisiminė ryšį su kraštu ir pasisakė dėl mišrių šeimų.

Diskusijas baigiant, dar atsakė visi prelegantai į jiem pateiktus klausimus.

Alto suvažiavimo rezoliucijų komisija. Iš k. į d. dr. K. Šidlauskas, J. Jurkūnas, K. Kleiva, M. Gudelis. Nuotr. V. Noreikos

Amerikos Lietuvių Tarybos rezoliucijos

PRIIMTOS ALT METINIAME SUVAŽIAVIME 1968 LAPKRIČIO 23 CHICAGOJE, BISMARCK VIESBUTYJE

Amerikos Lietuvių Taryba, išklausiusi Alto valdybos pirmininko, valdybos narių ir izdo globėjų pranešimų, dėkoja valdybos pirmininkui, visai valdybai ir izdo globėjams už jų atliktą darbą.

Amerikos Lietuvių Taryba reiškia viltį, kad gražiai vykdomas vieningas Alto valdybos darbas su kitais laisvinimo veiksniais bei lietuvių organizacijomis bus tęsiamas ir ateityje.

Amerikos Lietuvių Taryba dėkoja visai lietuvių visuomenei, radio valandų vedėjams ir organizacijoms, už jų talkas ir nuolatinę finansinę ir moraliinę paramą.

Amerikos Lietuvių Taryba išskirtinai dėkoja už genocidinės parodos sutvarkymą ir jos suorganizavimą visiem to svarbaus darbo talkininkam bei remėjam.

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, įvykęs Lietuvos laisvės kovos sukakties metais, gerbia mirusius ir didžiai vertina gyvuosius ilgamečius Alto veikėjus, kurie nepalaužiamu ryžtu kovoję dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės ir kurie giliai tikėjo pačių laisvųjų tautų apsisprendimu.

Matydami jų kovos sėkmingumą, mes, gyvieji lietuvių, neturime palūžti, bet sustiprinę vieningumą privalome siekti didžiojo laisvinimo uždavinio įgyvendinimo.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

- Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika, aiškinama anglų kalba. Skaitymai, gramatikos aiškinimai ir žodyniai. Paruošė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kietais viršeliais, 480 psl. \$7.00.
- Lithuanian Reader for Self-Instruction, by William R. Schmalstieg and Antanas Klimas. Priedas prie Introduction to Modern Lithuanian. \$1.00.
- Timeless Lithuania by Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D. \$4.00.
- Lithuania and Lithuanians, compiled by J. Balys. Bibliography. \$5.00.
- The Balts, by Marija Gimbutas. Ancient Peoples and Places. 286 psl. \$7.50.
- Lithuania under the Soviets, by V. S. Vardys. Portrait of a Nation 1940-65, 300 psl., kietais viršeliais. \$7.00.
- Vytautas the Great—Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Končius. \$3.00.
- Twenty Years' Struggle for Freedom of Lithuania, by J. Audėnas. \$2.50.
- The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. \$1.25.
- Guerrilla Warfare on the Amber Coast, by K. V. Tauras. \$3.00.
- Leave Your Tears in Moscow, by B. Armonas. \$4.00.
- Tannenberg, by C. R. Jurgėla. The Battle of Tannenberg. \$2.00.
- The Refugee, by K. C. Cirtautas. \$3.50.
- Crosses, by V. Ramonas, romanas. Kietais viršeliais. \$4.00.
- Selected Lithuanian Short Stories. Lietuvių rašytojų kūriniai. \$5.00.
- Lithuanian Quartet. Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Šeinius kūriniai. \$5.00.
- Lithuanian Folk Tales. \$4.50.
- The Herdsman and the Linden Tree. V. Krėvės apsakymai. \$4.00.
- House Upon the Sand, by J. Gliauda. Romanas. \$4.00.
- The Ordeal of Assad Pasha, by I. Šeinius. Satyra. \$2.00.
- Memoirs of a Lithuanian Bridge. V. Kudirkos kūriniai. \$2.00.
- The Maker of Gods, by St. Zobarskas. 10 novelių. \$3.00.
- The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00.
- Bobby Wishingmore, by S. Zobarskas. Vaikams istorija. \$2.00.
- The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygės lietuvių-anglų kalbomis, didelio formato leidinys. Kietais viršeliais. \$3.50.
- Popular Lithuanian Recipes, by J. Daužvardis. \$2.50.
- Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$1.25.
- Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers, by P. Jurkus. Lietuvių menininkų paveikslų albumas. Didelio formato. \$5.00.
- Lithuania, by V. Augustinas. Albumas iš Lietuvos vaizdų. \$6.00.
- Dedication of the Chapel of Our Lady of Šiluva. 50p.
- Our Lady of Šiluva, by Rev. John C. Jutt. 50p.
- Thaddeus Kosciuszko the Champion of Freedom, by A. D. Yuknis. 50p.
- Lithuania, short pamphlet about Lithuania. 50p.
- English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). \$6.00.
- Lithuanian-English, by B. Piesarskas, B. Svėsevicius (ca. 27,000 ž.) \$5.00.
- Lithuanian-English, V. Peteraitis, 602 psl. Kietais viršeliais. \$7.00.
- Lithuanian-English & English-Lithuanian kišeninis žodynis. \$2.00.
- Photographs / Algimantas Kezys, S.J. — meniškas albumas. \$4.00.
- Awakening Lithuania, by Dr. Jack J. Stukas. \$5.00.
- Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. \$5.00.
- Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, a novel by Ig. Šeinius. \$5.00.
- Noon at a Country Inn, by A. Vaičiulaitis. \$4.00.
- Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulaitis. \$4.00.
- The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. \$4.00.
- The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zobarskas. \$3.50.
- Amens in Amber, Leonardo Andriekas poezija anglų kalba. Kaina 4 dol.
- Eleven Lithuanian Artists in Australia. Kieti virš. Albumo formatas. \$6.00.
- The Way of the Nation, by J. Juodis (paveikslų albumas). \$7.00.
- History of Lithuania, by Dr. V. Vaitėkūnas. \$1.00.
- The Battle of Grunwald, an Historical Novel. \$3.00.
- The Forest of Anykščiai, by A. Baranuskas. \$2.00.
- Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$4.75.
- The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00 (kietais \$4.00).
- Ambarita, by J. Narūnė, pasaka. \$1.00.
- Sonata of Icarus, by Jurgis Gliauda. \$5.00.
- Essays in Greek Politics, by R. Sealey. \$6.00.
- Tundra Tales, Nola M. Zobarskas, ed. 5.00.
- The Winning Winds, by Bailey. \$4.00.
- The Lithuanian National Revolt of 1941, by Dr. A. M. Budreckis. \$4.00.
- Lithuanians in Canada, by Pr. Gajda, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila. Kietais viršeliais, 370 psl., kaina 8 dol.
- The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra, by H. Tautvaiša. Kaina 1.75 dol.

Šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunama: DARBININKO ADMINISTRACIJA

Plokštelės

NAUJOS ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių; Marija, Marija; Sventas, Sventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Bolland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Šiluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailėstingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateiki. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Auksinis rudo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baranaukaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydinti. Išleido Montrealio liet. radijo val. vedėjas J. Stankevičius. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukščių daina, Tekėjo saulelė, Lopsinė lėlyte, Grįsim grįsim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Ziema ir Vasarė: deklamacijos ir dainos su solistais. Vysk. Valančiaus liuanistinės mokyklos mokinių choras, dirig. A. Mikulskio. Kanklininkam vadovaujia O. Mikulskienė. Išleido Fine Music Records, Cleveland, Ohio. Stereo, bet galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Lietuviškos Vestuvės. Kupiškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas, piršlybos, mergvakaris, užgerų rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestuvės, atliekamos dainom, deklamacijomis ir pašnekesiais. Išleido Montrealio Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito; Perlą ieškotojai — G. Bizet; La Boheme — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanauskas, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykia, tykia, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagaitė — V. Jakubėno. Mono, kaina 6 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksnių lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavim 12 dol., dabar su persiuntimu — 6 dol. Graži dovana Kalėdų progai. Teliko tik keliolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.)

PABALTIEČIŲ KULTŪROS DIENOS

(atkelta iš 3 psl.)

stovas prie Bonnos vyriausybės nesigailėjo gražiausių žodžių susizavėjimui išreikšt.

Nuoširdžiai apgailestavo, jog estai Vokietijoje neturi savo gimnazijos, kur galėtų taip gražiai lavinti ir auklėti savo jaunimą.

Visų trijų Pabaltijo tautų choristai ir šokėjai buvo apsiėmę savo gražiaisiais tautiniais drabužiais. Kadangi Roberto Schumanno salės scena didelė, tai dalis jų per visą programą pasiliko scenoje. Tuo būdu buvo sudaryti spalvingi rėmai orkestrui, chorams, solistams ir mūsų šokėjams.

Tenka tik apgailestauti, jog nedaug vokiečių teatsilankė į šį koncertą, nors įėjimas buvo visiems laisvas. Sunku pasakyti, kas dėl to kaltas: ar prasta organizacija ir reklama, ar nesidomėjimas folkloru. Tiesiog nesuprantama, kad įstaigos duoda lėšų plačios apimties kultūrinėms manifestacijoms organizuoti, o tų įstaigų pareigūnai nesiteikia net pasižiūrėti, kas už tuos pinigus padaryta.

ŠVENTINIS POSĖDIS

Vokiečių nesidomėjimą Pabaltijo reikalais dar aiškiau parodė sekmadienį (lapkričio 17) Vokiškųjų rytų namų didžiojoje salėje įvykęs šventinis susirinkimas. Į jį atsilankė vos apie 60 asmenų, jų tarpe tik keletas vokiečių. Programa tikrai buvo verta didesnio dėmesio, ypač buv. Nordrhein-Westfalijos darbo ir socialinių reikalų ministro, Landtago nario ir CDU pirmininko Konrado Grundmano kalba, kuria jis išryškėjo kaip nuoširdus ir atviras pabaltiečių draugas.

Salė buvo papuosta nuo lubų iki grindų siekiančiomis Lietuvos, Latvijos, Estijos, Nordrhein-Westfalijos ir Federal. Vokietijos vėliavomis. Iškilmingam aktui muzikinius rėmus suteikė Bonnos Jūreivių kvartetas (Schiffer-Quartett). Pradžiai jis pagrojo J. Karnavičiaus antrąją

dalį Allegretto iš antro stygų kvarteto d-moll, op. 6.

Pasveikinimo žodį vietoje godytis išvykusio Pabaltijo draugijos pirmininko dr. H. Kehren tarė jo pavaduotojas dr. A. Gerutis. Jis priminė, kad Duesseldorfo miestas yra Pabaltijo jos globėjas. Seniai jau buvo laikas suruošti čia Pabaltijo kultūros dienas. Nors vėliau, bet jos rengiamos svarbia proga — jubiliejiniiais Pabaltijo tautų nepriklausomybės atstatymo metais. Proga nelinksma, nes ne viena šių trijų tautų šiandien negali naudotis laisve. Padėkojo Nordrhein-Westfalijos vyriausybei, kad ji finansškai parėmė pabaltiečių kultūros dienų suruošimą. Taip pat dėkojo vyr. miesto burmistrui ir spaudai už atkreipimą į jas dėmesio ir pakvietė p. Grundmaną pasakyti šventinę kalbą.

(Bus daugiau)

Visi padėkime

LIETUVOS KANKINIŲ VARDŲ

jamžinti paminklinėje lietuvių koplyčioje šv. Petro bazilikoje Romoje. Laiko jau nedaug. Neatidėliokite įrašyti save ir savo šeimą koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukoms adresas:

LITHUANIAN MARTYRS CHAPEL FUND
2701 West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

Ohio lietuvių gydytojų draugija dvyluką kultūrinę premiją paskyrė Br. Railai. Draugijos pirm. dr. V. Ramanaukas (d.) premiją įteikia Br. Railai (k.). Nuotr. J. Garlos

Ginčai dėl širdies perkėlimo

(t)sinys iš 78 nr.)

K. V. ZAKARAUSKAS

ji yra gyvybės šaltinis, šilumos ir meilės būstinė.

Širdies perkėlimo moralumo klausimą krikščioniui iškelia savisaugos instinktas, o be to, ir Kūrėjo jame įdiegtas pozityvusis įstatymas, kuris įpareigoja saugoti savo gyvybę ir savo kūno neliečiamumą.

Sekdami prigimties ir pozityviusius įstatymus, katalikų moralistai bandė gana plačiai išaiškinti, kiek šioje srityje tokia ar kitokia problema moraliai yra pateisinama. Šiais klausimais yra daug pasisakęs popiežius Pijus XII. Klausimus kėlė ir aiškino jis pats, arba juos išskeldavo gyvenimo aplinkybės. Dažnai ir gydytojais kreipdavosi į jį, kad pasisakytų tuo ar kitu klausimu.

Autoplastinis perkėlimas

Šiandien chirurgija taip toli pažengusi, kad jau įmanoma daryti autoplastinius perkėlimus. Kas dar neseniai buvo tik diskutuojama, dėl ko buvo abejotama, šiandien jau yra aišku ir leistina. Abejones kėlė ir autoplastiniai perkėlimai, būtent perkėlimas kai kurių kūno dalių iš to paties asmens į jį patį. Išaiškinta, kad tokios operacijos yra leistinos tik gydytojų sprendimu. Tai pateisinama, nes šios operacijos paliečia tik mažą kūno dalį, kuri patarnauja visumai. Gi gydytojų sprendimas reikalingas tam, kad būtų nustatyta, ar operacija kartais nepadarys organizmui daugiau žalos negu naudos.

Apie autoplastinius perkėlimus daug buvo diskutuojama. Ypač buvo svarstomas tokių operacijų leistinumas išieinant iš estetinio motyvo, kaip, sakysim, grožio. Buvo kreiptasi net į popiežių Pijų XII, ir jo buvo prašoma šį klausimą išaiškinti. Popiežius atsakė (1958 spalio 4), kad tokios operacijos turi daug pateisinamų motyvų. Kai kurie kūno, veido sudarkymai ar kitokie netobulumai jų turėtojam yra kliūtys karjerai arba socialiniame bei šeiminiame gyvenime. Jie gali būti tiesioginėmis kliūtims pilninei veiklai viešo gyvenimo ar meno srityse. Bet šalia savo pozityvių pliusų tokios operacijos gali turėti ir negatyvių. Kai kuriuos iš jų popiežius Pijus XII savo kalboje primena. Visiškai neleistinos tokios operacijos, kurios nusikaltėlių nuslėptų nuo atsakomybės. Arba jei būtų sužalotos reguliarios organizmo funkcijos. Ar pagaliau jei būtų jos daromos tik grįžant iš tuštybės ar dėl mados.

Kūno dalių perkėlimas iš svetimo kūno

Ką reikia manyti apie homoplastines operacijas, tai yra kai

lietuviai paminėjo Lietuvos kariuomenės atskūrimą ir reikšmę Lietuvai skaitė B. Balčiūnas iš New Jersey. Po paskaitos dar kalbėjo Jurgis Dragunevičius ir inž. Valer. Balčiūnas. Choras sugiedojo tris dainas. Keletą eilėraščių padėklavo lituanistinės mokyklos mokiniai — Aleksandravičius ir Kovaitė.

Po minėjimo visi buvo pakviesti prie kavos.

Visi galėjo pasigėrėti scenos įrengimu ir išdekoravimu. Buvo pastatyta Kauno karo muziejaus paminklo nežinomam kareiviui imitacija. Ją padarė stalybininkas Pranas Špakauskas. Natūralią ugnį uždegė savanoris kūrėjas Petras Baltruškonis. Gi sceną lietuviškais ornamentais išdekoravo Aldona Saimininkienė (lietuvių švenčių metu ji visuomet pasirodo su savo meniniais darbais).

Sis Lietuvos kariuomenės auksinio jubiliejaus minėjimas Hartforde labai pavyko: tikrai atitiko 50-ties metų sukaktį.

Trimitam grojant, įneštos vėliavos. Sugiedoti himnai. Pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Sugiedotas Antano Vaičiūno maršas žuvusiems kariams.

J. Bernotas

Philadelphijos jaunimas Kristaus Karaliaus šventės minėjime

Nuotr. K. Čikoto

ŽINIOS IŠ TORONTO

Lietuvos kariuomenės minėjimas praėjo tikrai iškilmingai. Minėjimą rengia paprastai kelios Toronto organizacijos: savanoriai-kūrėjai, karių sąjunga, šauliai. Taip buvo ir šiomet. Tik šiomet, dėl 50 metų sukakties, programa buvo sustiprinta. Sustiprinta ta prasme, kad buvo pakviestas iš Chicago šaulių teatras su Čiurlionienės drama "Aušros sūnūs". Oficiali dalis buvo palyginti labai trumpa, su J. Matulionio įvedamuoju žodžiu. Pats veikalas, daug kieno matytas dar nepriklausomoje Lietuvoje, dabar, esant Lietuvai vėl okupuotai, šviežiai priminė ir jungė senus laikus su esamaisiais. Publika veikalą priėmė labai šiltai, nors vaidino ir ne profesionalai. Bažnyčiose tą dieną buvo laikomos specialios pamaldos su pritaikytais pamokslais. Buvo daromos rinkliavos. Pagal seną paprotį kariai savanoriai renka aukas ir šelpia Vokietijoje esančius karius savanorius.

Inž. M. Gvildys ir vet. dr. Girdauskas staiga mirė. Abu visai nesirgė.

Pensininkai posėdžiauja. Prikėlimo parapijai parodžius iniciatyvos, Toronto pensininkai jau beveik ir susiorganizavo. Jie syki per mėnesį renka parapijos salėje ir "posėdžiauja": pasidalina įspūdžiais, išklauso kokio nors pranešimo, pažaidžia. Paskutiniu metu visi žiūrėjo skaidriai iš Europos. Būreliui vadovauja Valatkienė, Mintiotienė, Karasiejenė ir Smolskis. Manoma, kad šis būrelis ir ateity turės pasisekimo, nes pensininkų skaičius didėja.

Akademių draugija, gyvai veikusi pereinamais metais, ir šiomet rodo didelių pastangų pagyventi Toronto lietuvių veikimą. Lapkričio 30 surengė buvusio torontiško Br. Vaškėlio paskaitą su skaidrėmis, darytomis Lietuvoje.

BALTIMORE, MD.

Parapičių metinis lankymas pasibaigė. Klebonas prel. L. Mendelis ir vikarai dėkoja visiems už suteiktas aukas ir malonų priėmimą. Jei kas norėtų gauti daugiau potkelių pasiųsti giminėm ir kitus miestus, prašomas užteiti į kleboniją.

Kalėdinė programa, kurią atlieka šv. Alfonso parapijos mokyklos vaikai, įvyks gruodžio 15, sekmadienį, šv. Alfonso mokyklos salėje. Jau kuris laikas vaikai nuoširdžiai repetuoja programą. Pradžią 3 val. popiet. Bilietus bus galima įsigyti prie durų.

Kilnų gailėstingumo darba atlieka sodalietės, kurios prieš Kalėdas aplankys su dovano senelius, prisiglaudusius į viariose senelių prieglaudose, o taip pat ir savo namuose.

Šv. Alfonso parapijos sodalietės rekolekčių dieną turėjo pirmą advento sekmadienį. 8:30 val. mišias jom aukojo dvasios vadas kun. A. Dranginis. Tuoj po mišių šv. Alfonso mokyklos patalpose buvo bendri pusrūčiai ir posėdis. Toliau tęsiama rekolekčių diena baigėsi šv. valanda bažnyčioje.

Lietuvių postas 154 — Amerikos legionierių organizacijos nariai — kalėdinį parengimą ruošia gruodžio 22, sekmadienį, lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Visi legionieriai raginami dalyvauti su šeimomis. Kalėdų senelis vaikams išdalins dovanėles, o suaugusiems bus skanių užkandžių ir gerimų. Gera proga legionieriam susipažinti su draugais legionieriais.

Jonas Obelinis

Širdis nėra vien kraujo siurblys

Diskusijų metu paaiškėjo, kad širdis nėra vien tik kraujo siurblys, bet ji yra kartu ir pilnutinio žmogaus, jo asmenybės simbolis. Osservatore Romano vyriausiasis redaktorius po šių diskusijų televizijoje įdėjo į minėtą laikraštį straipsnį, kuriame išklė medicinos mokslo pažangą. Bet kartu įspėjo, kad dr. Barnardas per greit padarė išvadą, jog širdis esanti vien tik kraujo siurblys. Ją vertinant grynai anatomiškai — fiziologiškai, gal tai ir tiesa. Bet gi širdis yra ne vien tik fiziologiško ir fiziologiško vyksmo centras, joje vyksta ir psicholo-

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, vadovaujamas komp. Br. Budriūno, smarkiai ruošiasi Kalėdų šventėm. Bernelių mišių metų choras atliks naujas mišias, kurias Marijos — Taikos Karalienės garbei parašė kun. Sukis. Chorui talkina Ona Metrikienė. Choro narių susirinkime lapkričio 15 išrinkta nauja valdyba: pirmininkas Algis Raulinaitis, vicepirmin. Antanas Polikaitis, sek. Pranas Visvydas, išd. Albinas Mitkevičius, nariais Birutė Dabšienė ir Salomėja Šakienė.

Uršulė Nagininė, uoli šv. Kazimiero parapijos ir parengimų darbininkė, lapkričio 14 mirė 80 mylių už Los Angeles, Sun City, Calif., mieste. Į laidotuves iš Los Angeles buvo nuykė prel. J. A. Kučingis, kompozitorius Bronius Budriūnas ir artimieji. Prie velionies duobės sustojo jos vyras Bernardas, šešios dukros, sūnus, 28 anūkai ir 4 proanūkai. Tai buvo gražiausias vainikas, kurio gali pavydėti kiekviena lietuvi motina.

Bendras Kūčias parapijos salėje rengia L. Bendruomenės apylinkė ir skautai.

Smuikininko Izidorius Vasyliūno ir jo sūnaus Vytenio Vasyliūno smuiko-fortepijono koncertas įvyko šv. Kazimiero parapijos salėje gruodžio 7.

Lietuvių Fronto Bičiulių kultūrinis subatvakaris įvyks gruodžio 14 d. 7 val. vak. parapijos salėje. Programoje dalyvauja prof. Sealey su paskaita. Danutė Sadūnaitė — Sealey skaitys poeziją. Muzikinę subatvakario dalį atliks pianistė Ramonda Apeikytė ir solistas Antanas Pavasaris.

Kultūros klubas, atgaivintas Lietuvių Bendruomenės namuose, gruodžio 15 d. 6 val. vak. ruošia viešą paskaitą, kurią skaitys prof. dr. Elena Tumienė. Tema: karas ir moralė sakralinėje ir sekuliarinėje literatūroje.

Naujų Metų sutikimą organizuoja Los Angeles Lietuvių Bendruomenė. Vakarieni bus ukrainiečių salėje.

Prel. dr. Vytautas Balčiūnas, 1969 praveisti vienos savaitės misijas Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. Misijos vyks kovo 23-30.

L.Z.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojai

1000 dol.: N. N. Brooklyn, N.Y.

300 dol.: Anthony Arunas, Woodhaven, N.Y.

110 dol.: Mr. Mrs. V. Oniūnas, Woodhaven, N.Y.

Po 100 dol.: Aleksandra ir Jonas Bačanskai, Jamaica, N. Y. (pažadėję daugiau)

John J. Butkus, Bridgeport, Conn. Ona Danisevičius, Woodhaven, N.Y. Irašo motiną Oną Danisevičienę (aukos iki 500 dol.). Antanas Dičmonas, Richmond Hill, N.Y. S. Jankauskas, Woodhaven, N.Y. Dr. Regina Saldaitis, Woodhaven, N.Y. (pažadėjusi 500 dol.)

50 dol.: Aleksas Mrozinskas, Woodhaven, N.Y. Irašo a.a. žmoną Valentiją (pažadėjo 100 dol.)

30 dol.: S. Kreivėnas, Woodhaven, N.Y. (pažadėjęs 100 dol.)

Po 25 dol.: Mr. Mrs. Alg. Gustaitis, Woodhaven, N.Y. Mr. Mrs. M. Povilaitis, Woodhaven, N.Y. (pažadėjo 100 dol.)

Po 20 dol.: A. Kreivėnas, Woodhaven, N.Y. Mr. Mrs. I. Rauba, Woodhaven, N.Y. (pažadėję 100 dol.) Alb. Sakalas, Woodhaven, N.Y. (pažadėjęs 100 dol.)

Po 10 dol.: K. J. Krušinskas, Woodhaven, N.Y. (pažadėję iki 200 dol.) Vladas Kalytis, Great Neck, N.Y. (pažadėjęs 100 dol.). Antanas Pažemėnas, Queens Village, N.Y. J. Povilaitis, Woodhaven, N.Y. A. Žukas, Woodhaven, N.Y. (pažadas iki 100 dol.)

Po 5 dol.: Mr. Mrs. Karvelis, Mr. Mrs. V. H. Michaels, E. Valis — Woodhaven, N.Y., Jonas Prakapas, Bakersfield, California

Po 2 dol.: St. Cibulskis, Detroit, Mich., B. Jalinskienė, Woodhaven, N.Y.

Visiems aukojusiems teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Auką siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— ALRK Federacijos valdyba lapkričio 22 posėdyje nutarė: 1. Kan. V. Zakaruską, Leoną Jara, Kazimierą Kleivą ir Joną Jasaitį pasiųsti savo atstovais į Altą; 2. Steigti religinį centrą ALRKF kongrese priimtais pagrindais ir įgaliojo dr. J. Jerome kontaktuoti vysk. V. Brizgį ir Kunigų Vienybės pirmin. kun. E. Abramaitį; 3. Užmegzti oficialius ryšius su kitomis konfesijomis; 4. Įgaluoti jaunimo skyriaus direktorių A. Tamulį užmegzti ryšius su jaunimo komitetu žygiui į Romą ir įstoti į jų veiklą; 5. Pavesti dr. J. Jerome iširti galimybes turėti Amerikos lietuvių katalikų globėją prie Amerikos vyskupų ir susirūsti su Detroito arkivysk. John P. Dearden, Amerikos vyskupų pirmininku; 6. Su New Yorko ir Chicago veikėjais apsvaistyti ALRKF kursų surengimo reikalą.

— Motina M. Teofilė, buvusi vyriausia šv. Kazimiero seserė vienuolijos viršininkė, dabar dirbanti Argentinoje, Cordobos mieste, lapkričio 15 atvyko į Chicago ir apstojė Marijos aukšt. mokykloje. Ji dalyvaus šv. Kazimiero seserų kongregacijos kapituloje ir pabus čia iki ateinančių metų sausio mėnesio.

— Inž. Eug. Bartkus, Alto pirmininkas, lapkričio 22 Chicagoje, Jaunimo centro didžiojoje salėje skaitė paskaitą Lietuvos laisvinimo klausimais. Paskaita buvo gerai paruošta ir lieti eilę šiandien aktualių klausimų. Kitą paskaitą gruodžio 6 skaitys Vlako pirmininkas dr. K. J. Valiūnas. Paskaitų ciklą ruošia Lietuvių Fronto Bičiuliai.

— Tradicinė Kanados lietuvių studentų šiaurės stovykla ir naujų metų sutikimas įvyks gruodžio 29 — sausio 1 Alpi no Lodge viešbuty, 45 mylių nuo Montrealio, Val Morin vietoje, Laurentian kalnų centre, prie pat geriausių slidinėjimo centrų. Registruotis adresu: Lilė Bakaitytė, 2322 Pauline St., Lasalle, Montreal 660, Que. Mokestis — 22 dol. Pusė įmokama su registracija.

— Poeto Henriko Nagio naują eilėraščių rinkinį "Broliai balti aitvarai" leidžia Algimanto Mackaus vardo knygų leidimo fondas.

— Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventų vakare bus sutinkama naujai išspaudos šieinanti prof. Dr. Rimvydo Šilbajorio ir kitų literatūrinės kritikos knyga "Socialistinis realizmas". Leidžia P. L. Institutas. Mecenatas — Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Absolventų vakaras bus gruodžio 28 Chicagoje, Jaunimo centro didžiojoje salėje.

— Mečys Ilgūnas, dirbęs lėktuvų susisiekime San Francisco, Calif., įstojo į Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos chorą ir kiekvieną penktadienį atvykta į repeticijas, sekmadieniais gieda bažnyčioje ir, pralaidęs savaitgalius Los Angeles, sekmadienį vakarop grįžta į San Francisco. Taip jam tenka padaryti 1,000 mylių kelionę ir savaitines choro repeticijas. Keliauja lėktuvu.

— Partizano Juozo Lukšos atminimui pagerbti gauta auka 100 dol. jaunimo stovyklai statyti Putname. Už auką nežinomam geradariui visa širdimi dėkoja seserys ir jaunimas, kuris ta stovykla naudosis.

— Komp. K. V. Banaičio "Jūratis ir Kastyčio" operos klavyras jau pradėtas ruošti spauda. Paruošimo darbas užtruks ilgesnį laiką. Nadas Raztenis yra padaręs puikų libreto vertimą į anglų kalbą, tad tekstas po gaidomis bus anglų lietuvių kalbomis. Išleidimo fonde yra pinigų, kuriuos sudėjo lietuviai, tačiau jų dar gerokai trūksta.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA Kennebunkporte, Maine

su visom Amerikos gimnazijų teisėm

Išeinamas pilnas ir kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai.

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėžiūra. Mokiniams šviesti kviečiami lietuvių rašytojai, muzikai, solistai, dailininkai.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas.

Mokiniai gyvena bendrabuty.

Atlyginimas visiems prineamas — atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį.

Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m.

Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Lietuviai tėvai, branginkit šią gimnaziją, kol ji yra.

Jos ateitis jūsų rankose!

Informacijos ir registracijos veikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

KVIEČIAME Į DIDĮJĄ KONCERTĄ

KONCERTE DALYVAUJA:

Angelų Karalienės parapijos choras iš Brooklyno. Vadovas Mykolas Liuberskis • Apreiškimo parapijos choras iš Brooklyno. Vadovas Algirdas Kačanauskas • V. Atsimainymo parapijos choras iš Maspetho. Vadovas Vytautas Kerbelis • Šv. Petro ir Povilo parapijos choras iš Elizabeth, N.J. Vadovas Vincas Mamaitis • Šv. Juozapo parapijos choras iš Waterbury, Conn. Vadovas Aleksandras J. Aleksis • Sopulingosios Dievo Motinos parapijos choras iš Kearny, N.J. Vadovas H. Muzur • Operetės choras iš Brooklyno. Vadovas Mykolas Cibas • Rūtos ansamblis iš Newarko, N.J. Vadovas Algirdas Kačanauskas • Žibuoklių sektetas iš Newarko, N.J. Vadovas Liudas Stukas • Dvi mamytės ir dvi dukrytės • Solistas kun. Kęstutis Balčys iš Amsterdam, N.Y.

Šv. Petro ir Povilo parapijos choras Elizabeth, N.J. Viduryje prel. M. Kemežis, parapijos klebonas, ir Vincas Mamaitis — choro vadovas.

V. Atsimainymo parapijos choras Maspeth, N.J. Vidury — prel. J. Balkūnas, parapijos klebonas, kairėje — buvęs vargonininkas ir choro vadovas A. Visminas. Dabar chorui vadovauja Vytautas Kerbelis.

Apreiškimo parapijos choras. Viduryje kleb. kun. J. Aleksisūnas; pirmos eilės kairėje — choro vadovas — Algirdas Kačanauskas.

DIRIGENTAI

Aleksandras J. Aleksis

Mykolas Cibas

Algirdas Kačanauskas

Mykolas Liuberskis

KONCERTAS

PERSEKIOJAMAI BAŽNYČIAI
LIETUVOJE PAMINĖTI
LIETUVOS LAISVĖS KOVOS
METAMS UŽBAIGTI

1968 m. gruodžio 8, sekmadienį
4 val. p.p. punktualiai

FRANKLIN K. LANE HIGH SCHOOL
salėje
Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y.

Koncerto programą išpildys:

LIETUVIŲ CHORAI iš Brooklyn, N.Y., New Jersey ir Connecticut

Solo programą atliks kun. K. Balčys

Diriguos: A. Aleksis, M. Cibas, Alg. Kačanauskas ir M. Liuberskis

Pianu akomponuos: A. Prižgintas

— BILIJETA —

gaunami pas rengėjus ir pr'e įėjimo — auka \$3.00, \$2.00 ir \$0.50 jaunimui. Visas pelnas skiriamas LKR šalpai.

Aukas siųskite:

Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc.
64-09 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378

Jūsų dovanos yra atleidžiamos nuo mokesčių.

Rengėjai:

LKR SALPA

LIET. KAT. MOTERŲ KULTŪROS DR-JA

VARGONININKAI IR MUZIKAI

New Yorko Operetės moterų choras su vadovu Mykolu Cibu.

Rūtos ansamblis su savo dirigentu Algirdu Kačanausku ir chormeisteriu Liudu Stuku (d).

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

KVIEČIAME Į KONCERTĄ

Malonūs lietuviai ir mūsų draugai, laukiame Jūsų visų. Atvykite visi į lietuvių dainos ir giesmės šventę, kurį įvyks sekmadienį, gruodžio 8, Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y. Koncertas prasidės 4 val. punktualiai. Giedos ir dainuos apie 200 balsų choras ir solo kun. Kęstutis Balčys. Tai bus visų lietuvių šventė. Šis koncertas turi svarbų religinį-patriotišką uždavinį. Bus paminėta Persekiojamoji Bažnyčia Lietuvoje ir baigsim Lietuvos Laisvės Kovos Metus. Mūsų visų pastangos bus žinomos Lietuvos žmonėms, kurie laukia mūsų atminimo ir užtarimo.

Jūsų kukli įėjimo auka (3 ir 2 dol., jaunimui 50 c.) bus panaudota pagalbėti persekiojamiems.

Atvykdami patys, kvieskite ir draugus, kad pasiklaustų lietuvių dainų grožio. Plačiau apie koncertą žiūr. 6 psl.

Tad iki pasimatymo koncerte, gruodžio 8 d. 4 val. p.p.

Ringėjai:

Patyręs plaukų kirpėjas Jonas Malinauskas perėmė kirpyklą vyram. Kirpykla yra 80-12 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Kirpykla atidara kasdien, išskyrus trečiadienius. Atvykstant iš toliau — važiuoti BMT Jamaica linija ir išlipti Forest Parkway stotyje.

LMK FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

Minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų ir Lietuvių Moterų Klubu Federacijos 21 metų sukaktis, federacijos narės lapkričio 30 atvyko į Waldorf Astoria viešbutį, New Yorke, įvykusį suvažiavimą.

Federacijos pirmininkei Vincėi E. Leskaitienei suvažiavimą atidarius, prel. J. Balkūnas angliškai ir lietuviškai sukalbėjo invokaciją. Elena Jurgėlaitė sugiedojo JAV, o kartu su dalyviais ir Lietuvos himnus.

Iškilmingam posėdžiui vadovausi pirm. V. E. Leskaitienė priminė minimus jubiliejus ir pakvietė kalbėti garbės viešnią Mrs. Walter Varney Magee, Visuotinos Moterų Federacijos pirmininkę iš Washingtono. Kiek ilgesnėje kalboje viešnia išsamiai išdėstė moters padėtį ir uždavinius visuomenėje, kur jaučiamas moralinis pakrikimas ir žūlumas bei prievarta. Džiaugėsi Lietuvių Moterų Klubu Federacijos išjungimu į šią didžią organizaciją ir kvietė viešnią prisidėti prie kovos už moralės stiprinimą. Geriausiai gali padėti pozityvios priemonės — remti gerus laikraščius, lankyti ir reklamuoti tik gerus filmus, skaityti ir platinti gerą literatūrą. Stropiai prižiūrima švara namuose, bet būtina taip pat kovoti ir už moralinę krašto švarą. Kalbėjusiai buvo įteikta gintaro dovana ir prisegta gėlė.

Zodžiu sveikino garbės prezidiumo svečiai: Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvių Delegacijos Pavergtų Tautų Seime pirm. V. Sidzikauskas, gen. konsulas A. Simutis, L.B. New Yorko apygardos pirmin. A. Vakselis, Pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos vardu p. Šlepetytė-Janačienė, Pabaltijo Moterų Tarybos vardu latvė pirm. p. Ozolinė.

Baigus oficialią dalį, viešnios ir svečiai galėjo pasigrožėti lietuvių menininkų darbų paroda, kurią suruošė dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker ir dail. Marija Žukauskienė. Parodoje savo kūrinius išstatė: R.

Ingelevičienė (3 paveikslai), A. Kašubienė (Rochesterio technologijos instituto valgyklos sienos dekoracijos projektas), O. Paškevičienė (3 paveikslai), Aleksandra Merker (3 skulptūros), L. Židonytė (3 paveikslai), B. Gedvilienė (3 paveikslai), Marija Žukauskienė (3 paveikslai), H. Kulber (paveikslas ir skulptūra).

Priešpiečių metu programai vadovavo L.M.K.F. Washingtono klubo pirm. Elena Mažeikienė. Elena Jurgėlaitė iš Washingtono, akomponuojant Aleksandrui Mrozinskiui, padainavo ketvertą dainų ir arijų. Pristatytos įvairių klubų pirmininkės ir tolimesnės viešnios. Sveikinimo nuostabią ir jautrią kalbą pasakė Mrs. dr. Marion Mill Preminger, Gabon general. konsulė ir atstovė prie Jungtinių Tautų.

Laima Šileikytė perskaitė sveikinimus raštu. Juos atsiuntė: Mrs. Lyndon Johnson, Mrs. Hubert Humphrey, Mrs. Nelson Rockefeller, Mrs. Spiro Agnew, senatorius Jacob Javits, N.J. kongresm. Charles S. Joel sen, Pa. kongresm. Richard S. Schweiker, V. Lozoraitienė (Italija), V. Čekauskienė (Vokietija), Jūratė Rosales (Venezuela), V. Šilūnienė (Kolumbija), H. Mošinskienė (Brazilija), E. Jurkuvienė (Kanada), Mrs. W. Church (Pres. of N.Y. State Fed. of Women's Club), Mrs. J. Kurman (Estų Federacija), Feliks Gadomski (Assembly of Captive European Nations), A. Campanaro (Director EPO Division of Free Europe), A. Radzivanienė (Lith. Catholic Women's Club), Dr. J. K. Valiūnas (Vliko pirm.), Mrs. Pautienė (Los Angeles, Calif.), A. Kurdikienė (San Francisco, Calif.), Z. Šalnienė (Cambridge, Mass.), H. Kulber (Lietuvos Vyčiai), E. Andriusienė (Moterų Vienybė), P. Wytenuis (Lietuviško Kryžiaus komitetas).

Suvažiavimo iškilmingas posėdis ir priešpiečiai vyko Waldorf Astoria viešbutyje jaukiai puošniame Basildon ir Jade salėse.

Inž. Anatolijus ir Aušra Garbaskai, gyv. Long Island, N.Y., rugsėjo 10 susilaukė pirmgimės dukrelės, kuri Padėkos dieną buvo pakrikštyta Viktorijos — Barbaros vardais. Krikšto tėvais buvo Rita Sefflerytė ir Jonas Valkiūnas, abu iš Chicagos. Kitą dieną jaukiame giminių ratelyje, toje pačioje Garbaskų rezidencijoje, krikšto tėvai — Jonas ir Rita — susižiedavo.

Teaneck Viešoji Biblioteka (Teaneck, N.J.) suorganizavo savo patalpose tarptautinę tautodailės parodą spalio 24 — lapkričio 17. Joje tarp 29 šalių dalyvavo ir Lietuva. Europai be Lietuvos dar atstovavo Airija, Italija, Austrija, Lenkija, Švedija ir Vengrija. Lietuvos skyrius buvo turtingiausias, nors buvo sunaudota tik dalis parūpintų eksponatų. Lietuvos skyrių organizuoti buvo pakviesta Teaneck gyvenanti dailininkė Aleksandra Merker. Ekspozicijos parūpino Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke, Lietuvos Laisvės Komitetas ir Lietuvių Moterų Klubų Federacija. — LGK

Glenn A. Bater, lietuviškos kilmės amerikietis iš Illinois, nori išmokyti lietuviškai. Jis atkelia nuo naujų metų į New Yorką, lankys muzikos mokyklą prie 105 St. Manhattane, bet norėtų apsigyventi lietuviškoje šeimoje, kad turėtų progą išmokyti lietuviškai. Tai gražus noras, ir jį įvykdyti new yorkiečiai lietuviams galėtų padėti. Kas galėtų pasiūlyti jam apsigyventi savo šeimoje, gali rašyti jam tiesiai adresu: Mr. Glenn A. Bater, 11756 S. Harding Ave. Alsip, Illinois 60655. Darbininkas mielai taip pat jam laiškus persiųstų.

Antanas Terebeiza, Darbininko skaitytojas, iš Brooklyn, N. Y., yra paguldintas Kew Gardens ligoninėje ir jam padaryta sunki operacija. Žmona bei draugai jam linki greit pasveikti.

KEARNY, N.J.

LRKSA 165 kuopos susirinkimas

Visus kuopos narius ir priėjusius kviečiame dalyvauti kuopos metiniame susirinkime, kurs įvyks gruodžio 13, penktadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Bendruomenės Centro virtinėje salėje, 6 Davis Ave., Kearny, N.J. Susirinkimas svarbus, nes aptarsim kuopos reikalus ir rinksime naują kuopos valdybą 1969 metam. Po susirinkimo bus priimami apdraudos mokesčiai. — Valdyba

PAPIGINTOS KNYGOS

"Atsiminimai iš Balfo veiklos". Prel. dr. J.B. Končiaus "veikalas apima Balfo įsikūrimo istoriją, lietuvių gyvenimą tremtyje, naujakurių būklę Amerikoje. 144 iliustracijos. Tinkama ir naujakuriams pasisiskaityti ir kvietėjam padovanoti. Kaina 3 dol.

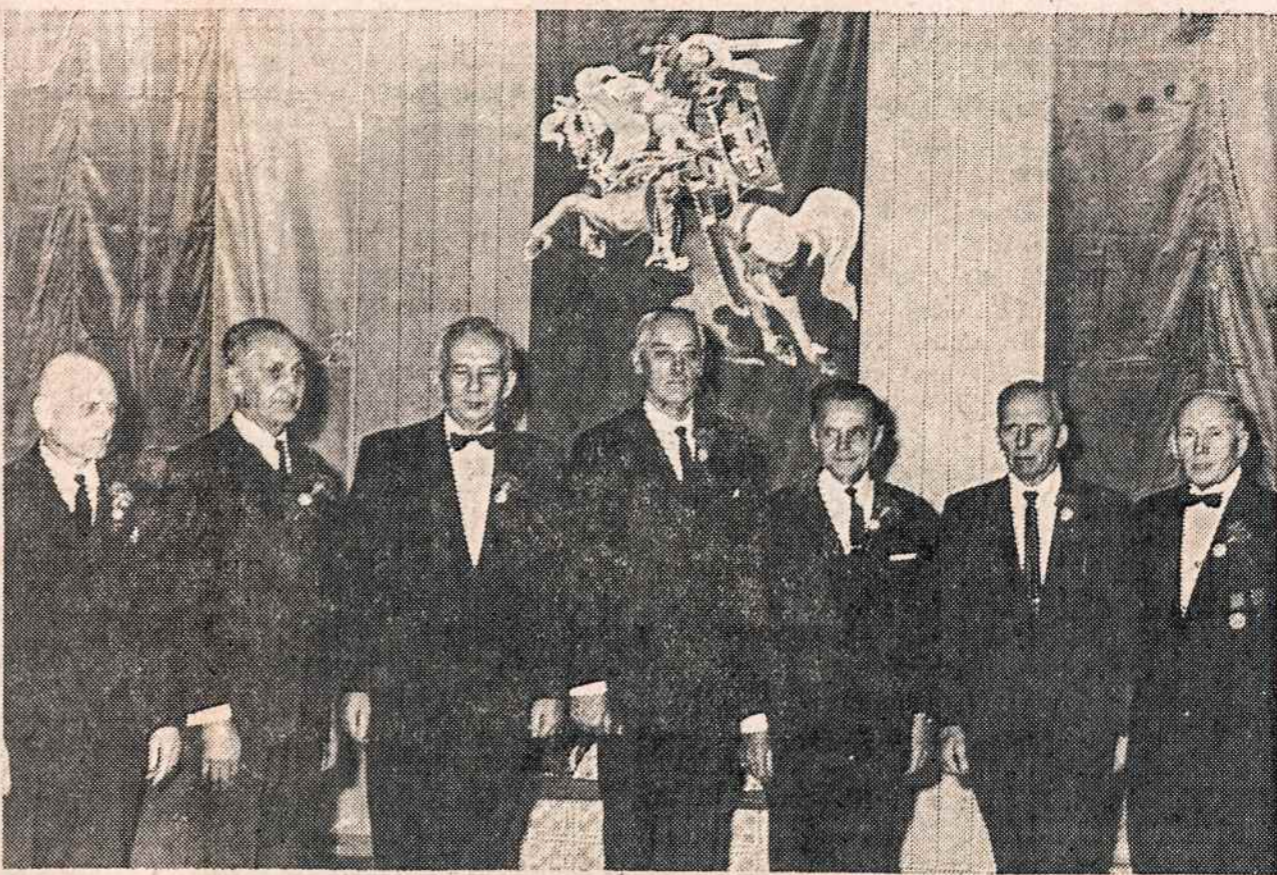
"Vytautas the Great". Prel. dr. J. B. Končiaus istorinis veikalas apie didįjį Lietuvos kunigaikštį anglų kalba. Graži dvana angliškai kalbantiems. Vyvana angliškai kalbantiems.

"Awakening Lithuania". Profesorius J. Stukas anglų kalba aprašo lietuvių tautinį atgimimą. Kaina 2 dol. Kietais viršeliais 3 dol.

Sios ir kitos lietuviškos bei apie Lietuvą knygos gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijoje. Dežutė iš 15 kortelių kainuoja 1.25 dol. Prašoma iš anksto užsisakyti, kad laiku galėtumėte išsiųsti.

1969 metam Darbininko spalvotas kalendorius — 1 dol. Nidos kasdien nuplėšiamas — 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjime lapkričio 30 — tame minėjime buvusiems savanoriams prisegė gėlę į švarko atlapą. Iš k. į d. J. Jankus, J. Zaruskas, V. Alksnis, A. Novickis, J. Šlepetys, L. Virbickas, J. Kiaunė. Nuotr. L. Tamošaitis

PRISEGĖ PO GĖLĘ BUVUSIEMS SAVANORIAM

Šių metų Lietuvos kariuomenės minėjimas nukeltas iš Brooklyno parapijos salį į Woodhaveną. Suiškota jauki Kolumbo vyčių salė, kur jau buvo keli lietuviški renginiai. Kartu ieškota ir naujesnės minėjimo formos, kad tuo išpūdingiau būtų prisiminta ir atžymėta Lietuvos kariuomenės atkūrimo 50 metų sukaktis.

Salę dekoravo dail. **Jurgis Juodis**. Salės gale jis pakabino dvi dides lietuviškas vėliavas ir raudoname fone didelį vyčių. Apačioje buvo ir lietuviškos ornamentikos — stogų papuošalai, sukombinuoti su 50 skaičiumi. Minėjimą rengė karių ramovė, kuriai dabar pirmininkauja V. Alksnis, o kultūros reikalų vadovu yra V. Česna. Jie ir daugiausia nuveikė, kol visa sutvarkė.

Minėjimą pradėjo ramovėnų pirm. V. Alksnis trumpai nusakymas Lietuvos ginkluotų pajėgų prasme, jos ryžtį siekti nepriklausomybės. Zuvusių prisiminimas pagerbtas susikaupimo minute.

Apie kariuomenės žygius

Paskaitą skaitė savanorių kūrėjas, pulkininkas ir inžinierius **Antanas Novickis**. Jis vaizdžiai ir planingai pavaizdavo ano meto nuotaikas, svarbesnius įvykius, kaip kūrėsi savanorių daliniai. Prisiminė visus svarbesnius laisvės karus, Lietuvių

Cypress Hills rajone parduodamas pusiau atskiras 3 šeimų mūrinis namas, antram aukšte du butai po 3 kambarius, pirmam aukšte — 6 kambariai. Yra du garažai, naujai įvestas gazo apšildymas. Vieno buto nuoma apmoka visas išlaidas. Teirautis telefonu TA 7-6355.

Jei planuojate ką pirkti ar dovanoti — pirma gaukite katalogėlius apie rašomas, skaidinimo mašines, radio, TV, magnetofonus ir kit. vokiečių ir vietinių firmų gaminius su labai sumažinta kaina. Klauskite: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Tie savanoriai buvo: **Vaclovas Alksnis, Jonās Jankus, Jurgis Kiaunė** — pirmas sužeistas kautynėse ties Kėdainiais, **Antanas Novickis, Jonas Šlepetys, Leonas Virbickas, Juozas Zaruskas**.

Pagerbti savanoriai

Toliau pirmininkas V. Alksnis pristatė to vakaro garbinguosius svečius ir prisiminė savanorius, kurie buvo salėje. Visus pakvietė išeiti ir sustoti prieš publiką. Zmonės nuostabiškai plojo. Tai buvo jaudinanči minutėlė, kai tiems laisvės karių dalyviams birutietės įsegė į švarko atlapą po raudoną gėlę ir po ženklelį, išleistą Jungt. Finansų Komiteto.

Antanas Novickis skaito paskaitą Lietuvos kariuomenės minėjime lapkričio 30 Kolumbo vyčių salėje Woodhavene. Nuotr. L. Tamošaitis

Meninė dalis

Meninę dalį sudarė **Jono Rūtenio** parengtas montažas "Ąžuolai prie Nemuno". Tai buvo jo paties parašytas tekstas ir jo paties išpildytas. Lietuviškos muzikos ir dainų fone buvo įpinti vaizdai iš praeities, iš Mindaugo laikų, iš partizanų laisvės kovų. Visą medžiagą jis buvo įreikdavęs ir garsinę juostą, pats dramatiškai įskaitęs visus tekstus, pats vaidinęs ir Mindaugą, ir dainių juokdarį, partizaną bevardį. Parengta kruopščiai, efektingai išstudijuota.

Si juostelė turėjo būti transliuojama per salės garsiakalbių sistemą, bet tą vakarą sistema sugedo. Taip teko klausytis iš nešiojamo rekorderio. Balsas taip pasidarė kiek silpnokas ir ne tiek efektingas, kaip jis būtų bylojęs per garsiakalbį. "Ąžuolai prie Nemuno" užtruko 22 minutes.

Užsklandai **Vytautas Česna**, ramovėnų kultūros reikalų vadovas, išpūdingai padeklamavo B. Brazdžionio "Paskutinis žodis nuteisto myriop".

Vaišės

Visa minėjimo dalis užtruko apie valandą laiko. Antrąją dalį pradėjo prel. J. Balkūnas, sukalbėjęs invokaciją vakarienei.

Vakarienei buvo patiekta šilti valgiai, gėrimai, kava, pyragaičiai ir kiti skanėstai. Vakarienės metu grojo orkestras. Vėliau vyko šokiai, kurie užsitęsė iki 1 v. Žmonių atsilankė apie šimtinę (p.j.)

**BOSTONO
ZINIOS**

Vakariene jaunimo stovyklai paremti rengiama gruodžio 8 d. 5 v. Lietuvių Piliiečių draugijos salėje. Putnamo seselės sėkmingai dirba su mergaitėmis, rengdamos vasaros stovyklas. Tom vasaros stovyklom reikia naujų patalpų, gi patalpas bus galima pastatyti tik iš lietuviškų aukų. Šiam reikalui ir rengiama ši vakariene. Drauge bus prisiminta ir vienuolijos 50 m. sukaktis. Pagrindinę kalbą pasakys dr. Juozas Girmius, meninę programą atliks jaunimas. Jis skambins kanclėmis, dainuos, šoks tautinius šokius, deklamuos. Po vakarienos ir programos — šokiai. Rengėjai kviečia visus atsilankyti.

Vasylių serijos penktas lietuviškos muzikos rečitalis įvyks gruodžio 15, sekmadienį, 3 v. popiet Bostone, Mass. Jordan Hall salėje. Šio rečitalio programa pašvęsta styginių kvartetui, būtent, bus atliekami keturi Juliaus Gaidelio kvartetai. Tai bene pirmą kartą istorijoje lietuviškieji kvartetai išvys ramos švęstą tokiu mastu. Iš Vasylių dalyvaus tik smuikinininkas Izidorius Vasyliūnas. Kiti bus amerikiečiai — smuikinininkė Ruth Curwen, violistė Jean Comstock ir violončelistas Myron Schwager — visi trys muzikų unijos nariai. Koncerto sėmata siekia 1100 dol., todėl visuomenės parama atsilankymu labai laukiama. Bilietai kainos po 3 ir po 2 dol. Bet ypatingai visuomenei rekomenduojama nepraleisti nepakartojamos progos išgirsti savo kompozitoriaus visą eilę veikalų. Čia glūdi pats įdomiausias momentas. Kompozitorius kūrė tuos veikalus nuo 1936 iki 1954. Kiek čia įdėta įvairių idėjų, kiek širdies ir išgyvenimų, vilčių bei lūkesčių, džiaugsmo bei kančios ir gyvenimo kartybių.

Krikščioniško mokslo pamokos studentams, lankantiems aukštesniąsias mokyklas, vyks trečiadienio vakarais 7:30 v. Šv. Petro mokykloje, Flaherty Way. Vadovauja kun. Juozas Svirskas.

Lietuvos Vyčių susirinkimas ir "Vytytis" parengimas įvyks gruodžio 8, sekmadienį, 7 val. vak. parapijos salėje, 492 E. Seventh St. Kviečiame visus dalyvauti.

Kalėdų plotkelių Kūčioms galima gauti sekmadieniais po kiekvienų mišių po bažnyčia.

50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį atšventė Kazimieras ir Kazimiera Arlauskai užprašydami mišias Šv. Petro lietuvių bažnyčioje. Sveikiname.

Seneliam Kalėdų programa ruošiama gruodžio 15 parapijos 7-to gatvės salėje. Vadovaus tretininkai. Pradžia 2 val. popiet.

Šv. Petro mokinių tėvai (P.T. A. nariai- suruošė linksmą "Variety Show" su pasisekimu.

ED. PODOLAK
and his
MERRY MUSICIANS
7 asmenų orkestras

groja įvairius pramoginius šokius. Vadovas Vytautas Prapuolėnis. Kreiptis: 46 Tatman St. Worcester, Mass. 01607 — Telef. 756-2213

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda **NEW YORKE** šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės Žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

Café Geiger
Savininkas — Helmut Vollmer
206 East 86th Street
(tarp 2 ir 3 Ave.)
New York, N. Y.
Tel. RE 4-4428

KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. p.p. Užkandžiai iš nuosavos virtuvės. Puikiai vokiška virtuvė: pietūs-vakarienė. Teirautis kavinėje kur pastatyti automobilį.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuose geriausias dešros Kelionė ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausias mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užieikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijs: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070